

Tribuna școlii

Revistă săptăminală
editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură
Anul IV (XXV) Nr. 137 (1223)
Simbătă 30 martie 1974
12 pagini — 1 leu

PRIMUL PREȘEDINTE AL ROMÂNIEI SOCIALISTE

Sînt, în viața poporului nostru, momente în care istoria se condensează pînă la dimensiunile înțelegerii profunde că te afli în fața istoriei însăși, a acelor fapte care rămîn dăltuite în marmura memoriei neșterse a deceniilor și veacurilor viitoare. În asemenea momente, trăiești nu numai bucuria de a fi contemporan cu faptul istoric, ci și convingerea că ești — în sufletul și acțiunea întregului popor — creator al istoriei.

Am trăit astfel de momente în zilele în care recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român a dezbătut probleme de deosebită importanță pentru activitatea partidului și statului, pentru dezvoltarea continuă a științei și a culturii și, în mod deosebit, pentru continua creștere a nivelului de viață materială și spirituală a întregului popor român.

Am trăit toate aceste dimensiuni și semnificații ale faptului istoric, în momentul în care aleșii poporului, cu mindria și conștiința nobilei lor misiuni, în aula Palatului Marii Adunări Naționale, prin vot deschis, au investit în unanimitate, pe secretarul general al partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu înalta funcție de Președinte al Republicii Socialiste România.

Aleșii noștri — ai satelor și orașelor întregii țări, ai convingerilor și ai hotărîrilor noastre — au ales în numele nostru, pentru noi și pentru viitorul fericit al patriei.

Acest moment, care densifică cuprinzător istoria vieții revoluționare a marelui bărbat al cetezanței și omeniei, primul președinte al României, și o unește indestructibil cu însăși istoria făuririi noii noastre orinduirii, exprimă voința și sentimentele întregului partid, ale întregului popor și ale întregii României.

În clipa în care a răsunat solemn jurămintul depus de Președintele Republicii în fața aleșilor națiunii, întregul popor român a rostit cu glas de baladă și cu măreție de imn, hotărîrea sa de a sluji cu credință Partidul Comunist Român și de a munci neobosit pentru binele patriei și fericirea poporului.

Vă urăm, iubite tovarășe Ceaușescu, în acest ceas înscris în cronică de aur a zilelor noastre, sănătate, ani mulți de viață și energie neseacă pentru a ne călăuzi destinul, în fruntea partidului și a întregului popor, și Vă încredințăm că vom face totul pentru educarea generațiilor tinere, pentru construcția multilaterală a socialismului în România.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

Cu toate forțele — pentru încheierea cu succes a anului școlar

VIRGILIU RADULIAN
președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor,
adjunct al ministrului educației și învățămîntului

Se apropie etapa de sfîrșit a anului școlar, etapă în care se desăvîrșește și se finalizează în date și rezultate precise, cu valoare nu numai pentru școală, dar și pentru societate, întregul efort depus în procesul de învățămînt. Se conturează totodată perspectivele muncii viitoare. Se poate afirma, pe bună dreptate, că trimestrul III reprezintă pentru învățător sau profesor ceea ce înseamnă pentru arhitect finalizarea unei construcții. De abia atunci clădirea capătă o înfățișare și o utilitate proprie, semnificativă. Tot astfel, de abia în cel de-al III-lea trimestru al său, anul școlar dobîndește o fizionomie proprie, care-l înscrie, cu note caracteristice, în șirul evolutiv al evenimentelor școlare. Calitatea, rodnicia efortului, nivelul atins și corespondența acestuia cu exigențele sociale se pun în evidență și, respectiv, se amplifică, tocmai acum, dar numai printr-o migăloasă și intensă muncă de valorificare, de finalizare atentă a tot ceea ce s-a „construit” de-a lungul întregului an școlar. De aici, interesul și răspunderea pentru reușita parcurgere a acestui moment important în viața școlii.

Organizația pionierilor — profund și total angajată alături de școală la îndeplinirea obiectivelor sale — a participat și participă cu toate forțele sale la transpunerea din ce în ce mai deplin

în viață a hotărîrilor partidului privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, contribuie activ, multilateral și continuu la pregătirea pentru muncă și pentru viața a tinerei generații. Sub influența Hotărîrii Plenare C.C. al P.C.R. din iunie 1973 s-au intensificat acțiunile destinate ridicării nivelului pregătirii teoretice și practice a elevilor, pentru cultivarea unei atitudini înaintate față de îndatoririle școlare în rîndurile acestora. Îmbunătățirea neîntreruptă a muncii de învățătură a devenit realitate și continuă să fie obiectivul fundamental al activității educativ-politice în unitățile și detașamentele de pionieri, fapt consemnat și în Chemarea Forumului Național al pionierilor: „Să sădim în conștiința fiecărui pionier și școlar atitudinea înaintată față de învățătură și muncă, principala noastră îndatorire patriotică! Fiecare pionier să fie silitor, să năzuiască spre îmbunătățirea muncii sale proprii, să contribuie, totodată, activ, la reușita muncii întregului colectiv!”.

Plenara Consiliului Național al Organizației din ianuarie a.c., cu tema „Contribuția activității pionierești la formarea atitudinii înaintate față de învățătură, precum și măsurile care au urmat, au dus la perfecționarea între-

gii vieții de organizație și la sporirea contribuției sale în domeniul formării și cultivării atitudinii înaintate față de învățătură ca latură principală a educării în spirit revoluționar a pionierilor și școlărilor. Dinamizarea activelor pionierești, îndeosebi a comandamentelor, atenta îndrumare de către comandantii instructori a inițiativelor pionierești, urmărirea mai concretă și mai energică a rezultatelor, pentru asigurarea eficienței și a unei finalități educative precise a acțiunilor întreprinse, participarea activă alături de școală, pretutindeni și la toate nivelele, la analiza și evaluarea rezultatelor obținute în prima parte a anului școlar, precum și mobilizarea colectivelor pionierești pentru îmbunătățirea continuă a acestor rezultate ș.a. s-au înscris ca importante contribuții în acest domeniu. Trebuie să menționăm, în același timp, eforturile serioase făcute de organizație pentru a-și aduce contribuția la accentuarea caracterului practic-aplicativ al muncii educative printr-o activă antrenare lor în diverse forme de activitate tehnico-productivă. Faptul că peste 40% dintre școlarii de vîrstă pionierească sînt cuprinși în astfel de forme de activitate, că, numai în decursul unui an, numărul participanților la concursul de creație tehnică și de inventivitate „Minitehnicus” a sporit de la 19.311 (1973) la 35.114 (1974), că s-au îmbogățit și diversificat conținutul și modalitățile de apropiere a copiilor de tehnica modernă, ilustrează prezența activă și creatoare a organizației la orientarea pionierilor și școlărilor în lumea meseriilor și profesilor productive actuale și de perspectivă, la cultivarea spiritului practic.

Cu toate progresele obținute, rezultatele nu sînt nici pe măsura posibilităților și nici a cerințelor sociale. După cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta analiză a activității organizațiilor de tineret, ca mentalitate generală nu s-a reușit să se obțină o cotitură din acest punct de vedere, al atitudinii față de munca productivă și față de învățătură a tineretului. Se impune

ca împreună, școala, organizațiile de copii și tineret, familia, toți factorii educativi să acționeze mai energic, practic și convergent pentru rezultate mai bune la învățătură, pentru diminuarea simțitoare a pierderilor în învățămînt, pentru creșterea răspunderii și contribuției tuturor elevilor la ridicarea calitativă a nivelului de pregătire. Trimestrul III oferă un larg cadru de acțiune în această direcție.

În acest spirit și-n acest sens, organizația pionierilor va acționa mai ferm, împreună cu școala și cu familia, pentru o frecvență regulată a copiilor, pentru mobilizarea tuturor elevilor în vederea unei munci serioase și continue de pregătire, pentru valorificarea și a dîncirea cit mai diversă și interesantă a cunoștințelor dobîndite în activitatea pionierească (în cadrul expedițiilor „Cutezători”, a concursurilor de diferite

(Continuare în pag. a 2-a)

Colectivul revistei „Tribuna școlii” adresează cele mai calde mulțumiri conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului, Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură și numeroșilor colaboratori, cititori și foști colegi de redacție care — cu prilejul împlinirii unui sfert de veac de apariție — prin telegrame, scrisori și telefonic, au transmis bune aprecieri asupra activității desfășurate pînă în prezent și urări de noi succese în slujba învățămîntului românesc, a înfăptuirii politicii Partidului Comunist Român în acest domeniu.

Cu toate forțele—pentru încheierea cu succes a anului școlar

(Urmare din pag. 1)

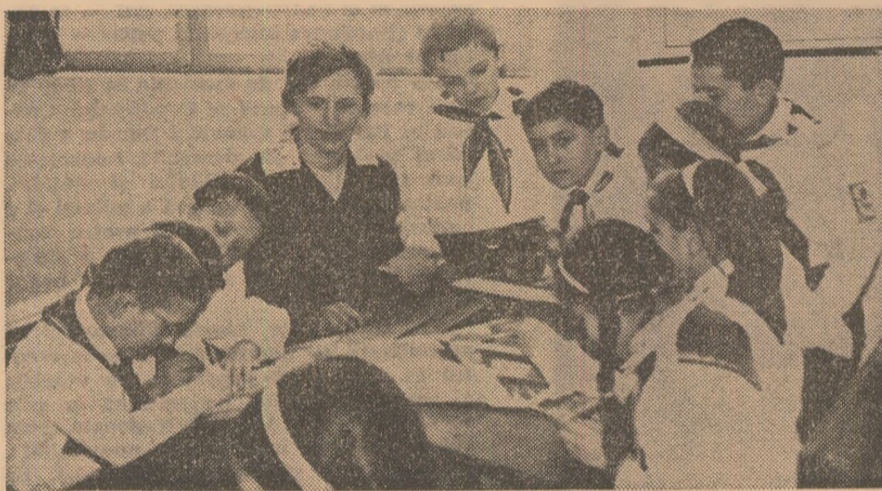
genuri, în cercuri etc.). Un accent deosebit se va pune pe înțelegerea de către fiecare elev a faptului că succesele nu se pot dobândi fără efort, fără strădanii și perseverență, fără învingerea greutăților. Organizația pionierilor își propune să dezvolte și să stimuleze o atitudine conștientă, activă, creatoare, a copiilor față de munca lor, care să-i îndemne la inițiativă, să le cultive îndrăzneala încercării, a experimentării diferitelor căi și metode de abordare a sarcinilor, să încurajeze curiozitatea în gândire, în căutarea diferitelor soluții la problemele cu care sînt confrunțați. Ei trebuie să știe să învețe nu numai pentru note, nu numai pentru lecția de astăzi sau de mâine, ci pentru viață, să se deprindă în mod conștient să culeagă asemenea unor albine harnice, nectarul învățurii și al științei din toate împrejurările vieții, să-și dezvolte necontenit aptitudinile, spiritul de observație, capacitatea de a inova, de a înnoi mereu și de a perfecționa stilul, metodele proprii de activitate. Din acest punct de vedere important este nu numai un succes sau altul, ci însuși drumul spre succes, strădania, lupta cu sine însuși, pentru depășire neîntreruptă.

Educarea pionierilor și școlarii în spiritul cultului față de muncă, al normelor eticii și echității socialiste, al creșterii răspunderii față de îndeplinirea tuturor îndatoririlor sociale va fi realizată nu numai și nu atât prin vorbe, prin expuneri sau alte forme abstracte, teoretice despre importanța și frumusețea muncii, ci prin participarea nemijlocită a acestora la muncă, la organizarea și perfecționarea ei neîntreruptă, atât în învățămînt, cât și în activitatea productivă. Copiii trebuie să fie deprinși cu normele muncii productive, să fie educați în spiritul eficienței, al randamentului și finalității practice a muncii ce o depun, trebuie ajutați și învățați să muncească potrivit cu nevoile și exigențele societății noastre socialiste, să tindă fiecare, potrivit cu puterile sale, dar activ și perseverent, să-și îmbunătățească neîntrerupt activitatea. Valorificînd din punct de vedere educativ deviza pionierească „Fiecare să muncească după puterile sale, dar depășindu-se mereu pe sine”, organizația va folosi perioada de sinteză, recapitulare și aprofundare a cunoștințelor din ultimul trimestru pentru a determina un progres general, în rîndurile tuturor copiilor, pentru a contribui la obținerea unor rezultate școlare mai bune ca oricînd.

Conștientizarea țelurilor și exigențelor, crearea unui climat moral-politic combativ și stimulat în detașamente, folosirea tuturor mijloacelor și metodelor educativ-politice pentru angajarea fiecărui pionier și școlar la efortul general, vor duce la o mai bună înțelegere și la adîncirea motivației și semnificației atitudinii patriotice revoluționare față de muncă, față de viață și față de societate. În acest context

se pune și problema felului cum este utilizat ajutorul la învățură sau în muncă, astfel încît să ducă la înțelegerea necesității străduinței proprii, a efortului personal pentru progres școlar, combătîndu-se mentalitatea încă prezentă la unii elevi că alții trebuie să se preocupe și să muncească pentru a le rezolva lor problemele.

Simțul de demnitate, normele eticii și echității, încrederea în posibilitățile proprii și cultivarea răspunderii față de îndatoririle sociale vor fi mai intens promovate în întreaga viață a detașamentelor și unităților pionierești, potrivit concepției că rezultate și progrese se vor obține în acest domeniu, cu atît mai importante și mai trainice cu cît se vor desfășura pe fondul unei mai susținute activități educativ-politice, a aprofundării și îmbogățirii spiritului revoluționar în cadrul organizației. Aceasta presupune însă ca în întreaga activitate pionierească să se țină

mai mult seama de părerile pionierilor; aceștia să fie mai mult antrenați în conducerea efectivă a detașamentelor și unităților, să se asigure dezvoltarea inițiativei, a democrației și răspunderii pionierilor în organizația lor, școală a muncii și conducerii colective.

Ca răspuns la chemarea partidului de a face o cotitură radicală în activitatea de educare revoluționară în spiritul cultului muncii și al creșterii răspunderii față de îndeplinirea tuturor îndatoririlor sociale, din inițiativa pionierilor brăleni, toate organizațiile de pionieri din țară au pornit într-un însuflețitor elan acțiunea de muncă patriotică desfășurată în cinstea celei de a XXV-a aniversări a organizației și în întimpinarea marilor evenimente ale anului, a XXX-a aniversare a eliberării și cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Angajamentele dezbătute și aprobate de pionieri în detașamente și comandamente, sub îndrumarea organelor și organizațiilor de partid, cu participarea și sprijinul cadrelor didactice, a directorilor de școli și consiliilor populare însumează importante angajamente economice, prin înfăptuirea cărora pionierii doresc să răspundă prezent la marea întrecere pentru sporierea frumuseții și bogăției patriei, să dovedească nu numai că au înțeles, dar că sînt însuflețiți de cerințele puse de partid în fața lor, pentru a se forma ca tineri revoluționari, ca patrioți și cetățeni, constructori de nădejde ai socialismului și comunismului în țara noastră. Ei vor planta și întreține în acest an 5.832.000 pomi și puiți diferiți, vor îngriji spații verzi și parcuri pe o suprafață de 1.650 ha., vor curăți peste 47.000 ha. de pășuni și izlazuri, vor participa la construirea sau amenajarea a 2.821 săli de clasă, 252 grădinițe, 35 internate și cantine școlare, 321 ateliere și laboratoare, 4.500 baze sportive simple și piste aplicative, vor colecta 1.347 tone plante medicinale, 1.116 tone măceșe și fructe de pădure; 1.032 tone deșeuri textile, 1.777 tone hîrtie ș.a. Fondurile obținute vor constitui contribuții ale pionierilor la dezvoltarea bazei materiale a învățămîntului și la sporirea mijloacelor necesare desfășurării activităților educative extrașcolare (excursii, cercuri tehnico-aplica-

ve, sport, activități artistice și cultural-educative).

Toate acestea presupun organizare, deprinderea copiilor cu exigența și seriozitatea angajamentului economic, o largă desfășurare a inițiativei și muncii politice, crearea unei ambianțe de însuflețire, de patos revoluționar ș.a. Ca un prim exercițiu general în cadrul căruia pionierii vor împleți munca cu cîntecul, cu marșurile și cu activitățile în mijlocul naturii va fi luna aprilie declarată de organizație lună a primăverii, a muncii patriotice, a cîntecelor și marșurilor pionierești.

Ilustrative pentru entuziasmul, pentru spiritul de angajare al pionierilor la aceste acțiuni sînt neenumăratele inițiative apărute în unități și detașamente printre care și cea din comuna Pădureț (Argeș), al cărei exemplu este semnificativ, de a sădi în curtea școlii 25 de trandafiri dăruiți organizației la aniversarea ei, 30 de meri, semn al rodniciei patriei în anii de după eliberare și 11 brazii, expresie a tăriei și curajului partidului, forță conducătoare și dinamizatoare a vieții societății și poporului nostru.

Sprijinul, participarea, îndemnul și exemplul educatorilor sînt hotărîtoare pentru educarea la copii a atitudinii înaintate față de muncă, pentru înțelegerea de către ei a sensului profund patriotic și revoluționar al angajamentelor asumate. Munca patriotică trebuie să fie expresia respectului și devotamentului pionierilor față de partid, patrie și popor, al dorinței și năzuinței

CONSULTAȚII

Prof. Tudorie Dumitru, com. Vorniceni, jud. Botoșani, absolvent al universității, promoția 1973, fără examen de diplomă, s-a prezentat la postul repartizat la 1 septembrie 1973. În sesiunea ianuarie-februarie 1974 a promovat examenul de diplomă.

Are dreptul la indemnizația de instalare, dacă îndeplinește celelalte condiții? La ce salariu de încadrare are dreptul?

— **Indemnizația de instalare se acordă numai absolvenților cu examen de diplomă repartizați în comune dacă îndeplinesc și celelalte condiții prevăzute de Decretul nr. 158/1970, art. 17. Instrucțiunile dumneavoastră n-au îndeplinit această condiție la repartizare, nu puteți beneficia de acordarea indemnizației de instalare. Drepturile dumneavoastră de salariu sînt următoarele: de la 1 septembrie 1973 pînă la 1 martie 1974, salariul de încadrare este de 1225 lei; de la 1 martie pînă la 1 septembrie a.c. 1380 lei, iar de la 1 septembrie 1974 aveți dreptul la salariul de 1590 lei (H.C.M. nr. 2 841/1968, anexa I A, modificată prin H.C.M. nr. 890/1973, anexa III).**

IOAN BADIU

SIMPOZIONUL

„Reconsiderarea raporturilor profesor-elevi, condiție a modernizării procesului de învățămînt”

JUDEȚUL SATU-MARE

Pentru antrenarea unui număr cît mai mare de cadre didactice la lucrările simpozionului, în planul de măsuri se prevede: prelucrarea tematicii în toate unitățile școlare și publicarea, în presa locală, a trei articole de popularizare. Casa corpului didactic va întocmi și difuza tuturor școlilor o bibliografie selectivă. Lucrările pentru simpozion vor fi definitivitate și primite pînă la data de 1 aprilie. Între 1-10 aprilie se va face selecția lor. Faza județeană a simpozionului va avea loc la 20 aprilie 1974.

JUDEȚUL VRANCEA

Comisia județeană pentru coordonarea pregătirii și desfășurării lucrărilor simpozionului a stabilit ca acesta să se țină în data de 19 mai 1974, ora 9, la Liceul „Unirea” din Focșani. Casa corpului didactic a pus la dispoziția celor interesați materiale documentare și, prin directorii coordonatori, a luat măsuri ca tematica și bibliografia selectivă să fie cunoscute de toate cadrele didactice.

În perioada 15-25 aprilie, în cadrul consiliilor profesionale și în comisiile metodice vor avea loc dezbateri pe marginea comunicărilor, la nivelul comunelor. Lucrările, îmbunătățite în urma discuțiilor purtate, se vor înainta Casei corpului didactic pînă la 30 aprilie a.c.

JUDEȚUL IAȘI

Faza județeană este prevăzută pentru data de 11 mai 1974, ora 9, la Casa corpului didactic și se va desfășura după următorul program: 1) Cuvîntul de deschidere, rostit de inspectorul școlar general al județului; 2) Salutul reprezentanților organelor locale; 3) Cuvîntul delegatului U.G.S.R.; 4) Lucrările pe secții; 5) Concluzii.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Înscrierile pentru participarea cu lucrări la simpozion s-au făcut pînă la 18 martie. Prin Casa corpului didactic s-a trimis în fiecare școală bibliografia pentru cele 5 teme mari din recomandările tematice. Lucrările vor fi primite de comisie pînă la 22 aprilie a.c. Între 22 aprilie — 5 mai se va face selecția lor. Faza județeană a simpozionului: 11-12 mai 1974.

DE LA MINISTERUL

EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

CALENDARUL LUCRĂRILOR DE TRANSFERARE ȘI NUMIRE A EDUCATOARELOR ȘI ÎNVĂȚĂTORILOR

La cererea unor inspectorate școlare județene și a unor educatoare și învățători, calendarul după care urmau să se efectueze lucrările de transferare și numire a educatoarelor și învățătorilor, pentru anul școlar 1974/1975, se decalază cu 15 zile.

Posturile de educatoare și învățători devenite vacante după publicarea Buletinului sau în urma concursului din 24 martie a.c. în localități fără regim de concurs, vor fi publicate în „Tribuna școlii” din 6 aprilie 1974.

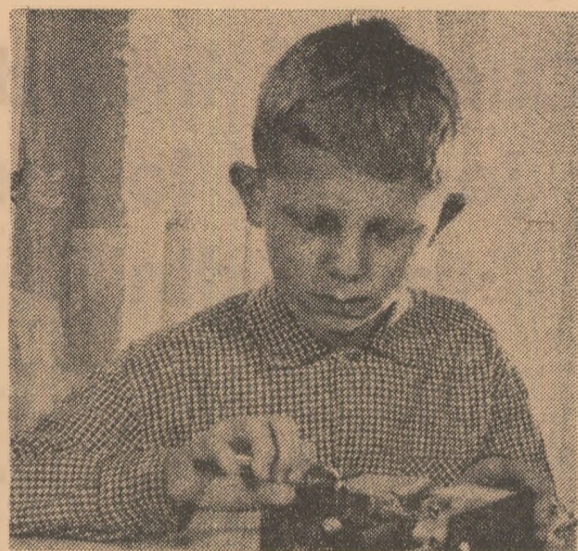
De la lichidarea repetenției, la promovarea integrală

Materialele cuprinse în limitele acestei pagini, semnate de dv., au demonstrat de tot altele ori, că din punct de vedere teoretic, cadrele noastre didactice cunosc obiectivele imediate și de perspectivă ale învățământului din etapa pe care o trăim, ele subsumându-se politicii școlare a statului nostru socialist. Nu, însă, relevarea lor cu orice prilej, denotă că au devenit pentru toți oamenii școlii, în aceeași măsură, adevăruri care fac parte din modul de a gândi al fiecăruia, că fiecare învățător și profesor a trecut prin acel inevitabil avatar pe care îl determină orice proces de conștientizare a informațiilor direcționale, în vederea acțiunilor prompte, oportune, cu randament maxim.

Să ne gândim, de pildă, cum poate deveni lichidarea repetenției — înțelesă ca sarcină prioritară de permanență a lucrătorilor din învățământ — un proces cu o desfășurare calmă, supus posibilităților omului de a-l conduce cu superioritatea inteligenței și a rigorilor unui stil științific de muncă, la nivelul unei clase, în perioada unui an de activitate școlară. (Desigur, acest lucru presupune, din capul locului: eliberarea de prejudecata claselor cu repetenți — fie și în procent minim; eliminarea convingerii că, admitând posibilitatea lichidării repetenției, ne facem nouă înșine concesii; existența certitudinii că repetenția poate lua drumul invers, de la fenomen la caz izolat, ceea ce înseamnă, în fapt, eradicarea ei). Ținând seama de caracteristicile fenomenului — așa cum se prezenta la începutul anului școlar 1973—1974 — etapele de lucru pentru prevenirea repetenției (adică preîntâmpinarea transformării repetențiilor potențiale în repetenți reali) și înlăturarea ei ar avea următoarea succesiune (fenomenul e urmărit deopotrivă pe ordonată — vertical — și pe abscisă — orizontal): la începutul anului școlar intrăm în posesia datelor privitoare la nivelul real de pregătire al elevilor și la posibilitățile lor de dezvoltare; deci, ne îndreptăm substanțial eforturile înspre cunoașterea diferențiată a elevilor care fac parte din clasa la care predăm. Odată cu primele săptămâni ale întiiului trimestru sin-

tem preocupați de menținerea unei prezențe foarte bune și imprimăm muncii noastre de zi cu zi un ritm adaptat nivelului clasei, asigurând — atât pentru noi, cit și pentru elevii noștri — continuitatea activității (prin planificarea riguroasă, deci optimă, a lecțiilor, prin verificarea ritmică a cunoștințelor elevilor și evaluarea obiectivă a performanțelor obținute de ei, prin notarea veridică, periodică, a rezultatelor calitative a asimilării informațiilor cantitative). Tot în acest interval de timp, mai ales la clasele mici, e bine să urmărim îndeaproape dacă elevii știu să învețe, să le creăm deprinderi de a învăța singuri. Deci, accentul, în această etapă, cade pe cunoașterea colectivului cu care lucrăm. În următorul trimestru se trece la consolidare: în prim plan se află elevii cu rezultate insuficiente. De data aceasta efortul nostru se îndreaptă spre ajutarea și stimularea acestora, fără a-i pierde, însă, din vedere pe cei cu note de 5 și 6. Ridicarea calitativă a nivelului clasei presupune eliminarea, în cit mai mare măsură, a notelor de limită. „Rotunjirea” mediei generale a clasei să nu se facă, deci, pe seama rezultatelor înregistrate de elevii buni și foarte buni.

În sfârșit în cel de al treilea trimestru, prioritățile, în activitatea unei clase, primesc o altă ierarhie. Este perioada care pregătește sfârșitul anului școlar, care anunță bilanțurile, care ne permite cristalizarea cunoștințelor noastre despre elevii unei clase și a cunoștințelor și deprinderilor elevilor. Avind această imagine de ansamblu putem să ne ordonăm mult mai bine activitatea: cu elevii buni (sau cu clasele bune) vom lucra pe baza sintezelor, formind temelia pentru integrarea lor activă în viitorul an școlar. Insistăm asupra domeniilor care devin prioritare la începutul anului școlar 1974—1975. Elevii de nivel mediu — da, cei mediocri, ca să le spunem pe nume — au nevoie de sistematizări, pentru a putea stăpâni bine cunoștințele necesare promovării clasei cu note de la 6, cel puțin, în sus. Desigur, ținta principală a strădaniilor noastre o formează elevii care se mențin, încă, sub limita de promovabilitate.

La cercul de radio al Casei pionierilor din Brașov

Putem observa că, în această etapă, este impropriu să mai vorbim despre măsuri luate pentru lichidarea repetenției (în ultimul trimestru, acest proces ia sfârșit). Obiectivul prioritar se numește **promovarea integrală**. Subliniem în acest fel cele două aspecte ale procesului de ameliorare a rezultatelor școlare diferențiate în timp, prin momentul care le reclamă (începutul și sfârșitul anului școlar) și calitativ, prin conținutul de activitate pe care îl determină. Aminându-se sint, neîndoind, la fel de necesare și importante pentru realizarea în condiții optime a procesului.

Dar, aș dori să adaug că selectarea problemelor prioritare din mulțimea celor care ne alcătuiesc activitatea și pentru a căror efectuare sintem pregătiți este absolut inutilă dacă începem lecția, ziua de lucru sau anul școlar sub semnul neputincioasei interogații: „ce pot face eu, un simplu cadru didactic, atunci când mediul familial îmi este potrivnic, când elevul nu vrea să învețe, când abundă absențele nemotivate?”, dezarmând în fața „fatalilor” influențe din afara școlii.

În rîndurile care urmează, am selectat din scrierile colaboratorilor noștri acele opinii care demonstrează ce poate realiza fiecare învățător și profesor, în parte, și împreună cu colectivul școlii, în problema lichidării repetenției, atunci când este convins de răspunderea pe care o incumbă înlăturarea uneia din prioritățile frumoasei sale munci.

VALERIA BACIU

Descoperind cauzele

Eu cred că în aceste momente învățătorii, profesorii, toți slujitorii școlii trebuie să concluzioneze pentru a rezolva corect problema repetenției, dar nu prin sfaturi teoretice, ci prin acțiuni practice, cu randament maxim imediat.

Discutînd despre lichidarea repetenției la clasele I—IV, în actuala etapă —, nu înseamnă să pierdem din vedere repetenții claselor V—VIII.

De la un an la altul copilul se dezvoltă. Normal este ca, în acord cu dezvoltarea sa, să obțină rezultate din ce în ce mai bune. Spre insatisfacția noastră, însă, realitatea este opusă așteptărilor. Procentele de promovare scad de la clasa a V-a la clasa a VI-a, culminînd cu clasa a VIII-a, iar unii dintre promovații claselor a VIII-a au majoritatea mediilor de 5, date uneori cu multă indulgență.

Consider că preocupările pentru lichidarea repetenției trebuie aprofundate, în primul rînd prin depistarea complexului de cauze care generează acest fenomen. De aceea, cred că învățătorul trebuie să-și cunoască viitorii școlari de cînd sînt încă la grădiniță, iar profesorii, de cînd aceștia urmează cursul primar.

Învățătorilor care predau la clasa a IV-a să li se repartizeze efectivele probabile de copii, care vor fi cuprinși la clasa I, cu un an mai înainte, pentru a întreprinde acțiuni în vederea cunoașterii lor (asistențe la grădiniță, discuții cu părinții).

Repetenția face ca elevii să se simtă umiliți, neînțeleși, judecați rău, unii se refugiază în indiferență și pasivitate, alții devin agresivi, indisciplinați. Cred că asemenea manifestări sînt trăite mai intens, sînt mai periculoase pentru elevii din clasele mai mari și de aceea, paralel cu lichidarea repetenției la

clasele I—IV, se impune intensificarea preocupărilor pentru a se înlătura acest fenomen și la clasele V—VIII.

Înțelegerea justă și aplicarea corectă a principiului tratării individuale asigură dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil în raport cu posibilitățile de care dispune. În practica școlară se mai manifestă, însă, tratarea egală a tuturor copiilor și, din această cauză, nu se ține cont de posibilitățile reale ale fiecăruia, se alimentează în acest fel cauzele care duc la repetenție. Multe cadre didactice încearcă să aplice parțial, în mod „curativ” principiul tratării diferențiate, dar nu în mod sistematic, permanent și în special preventiv, în centrul atenției fiind toți elevii, inclusiv copiii „problemă”. Gruparea copiilor să nu se facă la întîmplare, ci pe baza unei analize și temeinice cunoașteri a lor din punct de vedere intelectual și psiho-somatic.

Dacă nu cunoaștem temeinic copiii în situațiile cînd se lucrează cu efective numeroase de copii, nu putem realiza extinderea tratării de la particularitățile individuale la cele de grup.

Inv. S. TĂNASE
Făurei, jud. Brăila

Lucrez, zilnic, cu cinci-șase elevi

Eu lucrez ca învățătoare la clasa I. Această clasă este formată din 37 de elevi. Încă de la începutul anului am căutat să cunosc foarte bine copiii, mediile din care vin, i-am studiat din punct de vedere al dezvoltării fizice, intelectuale și, în mod deosebit, am căutat să descopăr elevii cu defecte de pronunție.

În afară de ceea ce realizez în orele de clasă, zilnic îmi opresc

cîte cinci-șase elevi (prin rotație) pentru a-i verifica mai bine (verificare făcută tot în mod diferențiat, de exemplu pentru a vedea la ce, cit și pînă unde se descurcă elevii buni și foarte buni), pentru a constata unele goluri în însușirea materiei predate. Tot ce observ îmi consemnez într-un caiet special. Într-o săptămînă reușesc să verific, pe grupe, toată clasa la abecedar, în săptămîna următoare îi verific la aritmetică. După aceea studiez observațiile înscrise în caiet și fixeze ore de meditații cu elevii care au lacune în cunoștințele înregistrate și cu cei care au o gîndire mai înceată.

Inv. ANGELA HORICIANU
Școala generală nr. 8 din Botoșani

În mediul sătesc

În școlile din mediul sătesc, unde nu întotdeauna se pot depista, din timp, elevii care au unele deficiențe pentru a fi îndrumați spre diferite școli speciale, sau amînați un an, ar fi bine ca la clasa I să predea numai învățătorii cu experiență. După ce, eventual, în cursul unui an școlar întreg, învățătorul a folosit cu elevii „problemă” toată gama de metode pedagogice și crede că acesta nu poate face față celor zece ani de studiu, să-l îndrume spre o școală specială. Desigur, acest lucru se face cu consimțămîntul și avizul unei comisii medico-psiologice.

Pentru a obține rezultate dintre cele mai bune în educarea elevilor, este indicat ca învățătorul să țină o foarte strînsă legătură cu familia elevului. Atunci cînd părintele dorește să-și vadă copilul „ceva” în societate, să știe că școala poate face mai mult și mai bine în educația copilului său cînd este sprijinită de familia în care acesta își petrece cea mai mare parte a tim-

pului. Astfel înlăturăm vechea concepție a unor părinți, care spun: „I-am dat la școală, școala să-l învețe”.

Inv. GRIGORE STROE
Școala generală I.A.S. Latinu,
com. Siliștea, jud. Brăila

Lipsurile noastre și ale familiei

Sînt și situații cînd nivelul nesatisfăcător de pregătire a elevilor se datorează lipsurilor pe care profesorul le are în munca didactică, cum ar fi de pildă: folosirea unor metode nepotrivite în predare, exigență scăzută față de activitatea elevilor, control nesistematic al cunoștințelor acestora etc.

Cauzele rămînerii în urmă la învățătură pot fi căutate și în condițiile vieții de familie a copiilor, stabilirea unor relații nejuste între părinți și copii, nerespectarea unui regim rațional de viață și de muncă, neglijarea activității și preocupărilor copiilor, severitate sau indulgență excesivă.

Concomitent cu acțiunea dusă pentru înlăturarea cauzelor individuale ale rămînerii în urmă a unor elevi, profesorul trebuie să găsească totodată mijloacele cele mai potrivite pentru a ridica toți elevii clasei la nivelul unei pregătiri corespunzătoare.

Un rol însemnat pentru evitarea rămînerii în urmă la învățătură îl au și măsurile educative de stimulare a sirguinței și a simțului de răspundere al elevilor față de îndatoririle școlare.

Prof. GAVRILĂ BALAS
satul Crișeni, com. Mociu,
jud. Cluj

Cum am introdus jocurile logice în grădiniță

Mi-a plăcut totdeauna să organizez activitățile în grădiniță în așa fel încât să se poată dovedi seriozitatea, grija și interesul pentru pregătirea temeinică a preșcolarilor pentru școală și pentru viață. Astfel, când în programa noastră a apărut o nouă formă de activitate, „Reprezentările matematice”, în locul „număratului și socotitului” (deși o parte din colege optau pentru forma veche de numărare mecanică), m-am hotărât să lucrez cu multă grijă cu copiii, în această direcție, pentru a mă convinge care dintre ele este mai valoroasă și am constatat că reprezentările matematice, în forma lor indicată, de programă și îndrumător, sînt mult superioare formei anterioare de numărare.

Am confecționat, deci, la timp (din placaj) trei truse, care conțin figurile geometrice: pătrat, dreptunghi, triunghi și cerc; în culorile: roșu, galben și albastru, de mărime: mari și mici și groase și subțiri. Cu ajutorul acestor piese — 48 la număr — dar, fiecare, unicat în trusă, am organizat jocuri logice, începînd cu cele mai ușoare și gradîndu-le progresiv, pînă la cele mai complicate. La început, am pus la dispoziția copiilor o singură trusă, cu figurile geometrice indicate, și le-am lăsat libertatea de a construi cu ele, dar, totodată, ei au învățat ce sînt aceste piese, culorile lor, mărimea și grosimea. După ce au cunoscut bine elementele mulțimii (trusei) și le-au denumit, spunînd tot ce sînt și ce nu sînt aceste piese, am trecut la jocuri.

Le-am propus copiilor să grupeze piesele după dorință și ei au descoperit că se pot grupa după culoare, după formă, după mărime și după grosime. După jocurile de grupare, conform criteriilor de

mai sus, am organizat jocul „Detectivii” (ca verificare a celor învățate), pe care l-am desfășurat chiar în cadrul comisiei metodice formată din 16 educatoare, care și-au manifestat dorința de a vedea cum se desfășoară. Jocul fiind nou pentru copii, în vederea reușitei sigure și fără explicații prealabile, am mai adăugat ceva, care să constituie încă un indiciu în descoperirea de către copii a greșelilor intenționate ce le strecuram. Copiii au fost organizați în cerc, pe scaunele și înăuntrul cercului am desenat căsuțe diferite colorate: roșu, galben și albastru (corespunzătoare culorilor pieselor); am pus câte o piesă în fiecare căsuță, în concordanță cu culoarea (piesa roșie, în căsuța desenată cu roșu, galbenă, în căsuța galbenă), apoi le-am explicat copiilor că acesta este modelul după care să se orienteze, deci, am aranjat piesele corect; pe parcurs, am strecurat câte-o piesă care să nu fie de aceeași culoare cu căsuța și i-am făcut atenți pe copii să bată din palme și să spună: „ați greșit” cînd vor constata că eu greșesc, intenționat bineînțeles, cu scopul de a verifica dacă sînt atenți și dacă știu să descopere greșeala. Am cerut apoi să explice de ce este greșit și să corecteze ei, apoi am numit un copil să continue distribuția pieselor în căsuțe și ceilalți (detectivii) să găsească greșeala. Jocul a fost foarte antrenant, plăcut și i-a învățat pe toți copiii să ordoneze elementele mulțimii după culoare.

În jocul următor (variantă) am desenat cu creta albă un pătrat, un dreptunghi, un triunghi și un cerc și am distribuit în fiecare din aceste figuri câte-o piesă după indicația desenului (formă). Apoi le-am spus că eu voi face câte

o greșeală și ei vor trebui s-o descopere. Majoritatea copiilor au descoperit de la început greșeala (nu corespundea forma), dar cîțiva copii (patru), sub influența fixării în memorie a jocului anterior, credeau că ne referim tot la culoare și au spus că este greșit cînd am pus un pătrat roșu în căsuța de formă pătrată; dar în acea căsuță se mai găseau și alte pătrate galbene sau albastre. Cu acești copii, spre a-i convinge, am lucrat astfel: i-am întrebat ce formă au căsuțele sau figurile desenate pe parchet (cu creta albă): pătrat, triunghi, dreptunghi, cerc. Ce figuri sînt distribuite (așezate) înăuntrul lor? deci așezăm o figură la figura corespunzătoare (pătrat în pătrat); apoi i-am solicitat în continuare să descopere greșelile.

La fel am procedat și pentru mărime, apoi pentru grosime și am obținut rezultate foarte bune. Copiii au detectat cu iscusință și rapiditate greșelile și le-au corectat pe rînd.

Jocul „Te rog să-mi dai” mi s-a părut mai complicat, și, pentru a avea satisfacția reușitei lui, l-am pregătit în prealabil după modelul jocului „Păcălici”, deoarece copiii cunoșteau modul de împerechere a imaginilor, după precizarea semnelor specifice. Am împărțit piesele trusei în două părți egale ca număr (dar figuri la întimplare) și le-am dat celor două echipe pentru a se juca. Am numit la fiecare echipă câte un responsabil, care să se consulte cu ceilalți colegi ai echipei, să împerecheze cu atenție piesele ce le posedă, apoi, piesele rămase fără pereche să le împerecheze cu piese de la echipa opusă (pe care nu le văd), rugîndu-i să le dea pe acelea care le trebuie. Ei au constatat că piesa mare face pereche cu cea mică, cea groasă cu cea subțire de aceeași culoare, iar unele piese nu se pot împerechea pentru că le lipsesc piesele perechi. Copiii cunoșteau bine elementele trusei și, la întrebarea mea: ce puteți face pentru a avea piesa care vă trebuie să completați perechea?, ei au realizat că e nevoie să apeleze la echipa opusă, denumind piesa cu toate atributele ei. Judecata era: dacă piesa mică de culoare galbenă nu este la noi, ea tre-

A venit primăvara!

buie să fie la echipa opusă; sau: avem piesa groasă de culoare albastră, ca să formăm pereche ne trebuie piesa subțire de culoare albastră, care precis se află la echipa opusă, pentru că la noi nu este.

Prin deducție, copiii au cerut obiectele ce le lipseau, după ce au așezat în corespundență biunivocă (piesă la piesă) pe cele pe care le posedau.

Jocul „celor zece întrebări” mi s-a părut foarte interesant și valoros pentru stimularea gândirii copiilor. Educatoarea ascunde o piesă. Copiii întreabă: este o piesă galbenă? Educatoarea răspunde: da sau nu, după care copiii trebuie să judece: dacă nu este o piesă galbenă, trebuie să fie albastră sau roșie și mai pun o întrebare pentru culoare; dacă n-au ghicit nici de această dată, deduc culoarea pentru care n-au pus întrebare. Se pun apoi întrebări pentru a se deduce forma, apoi mărimea și apoi grosimea. Acest joc constituie o gimnastică a minții, este antrenant și captivant.

În concluzie, jocurile logice, plasate cu grijă în programul

zilei, în special la grădinițele cu orar prelungit, în orele de după somn, cînd copiii sînt dornici să se organizeze jocuri cu un conținut mai bogat, să se miște și să aibă rezultate în acțiunile lor, contribuie nebănuit de mult la dezvoltarea intelectuală a lor, la formarea gândirii logice. Aceste jocuri au avantajul de a fi desfășurate ca activități libere, distractive, dar din care se desprind multe reguli (rațiuni suficiente), dezvoltă operațiile gândirii, sînt variate, sînt foarte antrenante, nu necesită mult material, au un scop bine precizat (stimularea dezvoltării intelectuale sau, mai precis, a gândirii logice creatoare).

Îmi permit să fac deci propunerea de a fi incluse în programa grădinițelor, sau generalizate, sub o formă, la toate grădinițele din țară, pentru valoarea lor educativă deosebită.

IOANA CĂPRUCI
educatoare

Grădinița cu orar prelungit
din Călimănești, jud. Vilcea

Vă propunem un joc: „Dacă știi, câștigi” *)

Scopul: consolidarea și valorificarea cunoștințelor despre formarea de grupe de obiecte ale aceleiași mulțimi, a deprinderii de a ordona după mărime. Asocierea numerelor mulțimilor cu 1—5 obiecte și compararea lor. Dezvoltarea atenției, a memoriei, a independenței în gândire și acțiune. Activizarea cuvintelor și a expresiilor adecvate acestor activități.

Sarcina didactică: clasificarea după culoare, ordonare după mărime. Recunoașterea locului fiecărei mulțimi de obiecte în șirul mulțimilor cărora le corespund numere de la 1 la 5 și a schimbărilor intervenite.

Reguli: semnalul lui Tândărică indică momentele acțiunilor și ale exprimării verbale. Rezultatul unui copil este și al echipei sale. Răspunsurile bune se apreciază prin aplauze și punctaj în grafic.

Elemente de joc: întrecere, mișcare în clasă, ghicire, minuirea materialului, aplauze.

Material: 30 flori mici și 4 mari, colorate în roșu, verde, galben, albastru. Pentru fiecare copil câte o mulțime de mere de 3 mărimi. Pentru educatoare, suportul pentru demonstrație și cinci mulțimi de obiecte, grafic de întrecere, stegulețe pentru echipa câștigătoare. Păpușa Tândărică.

Desfășurare: a) La semnalul lui Tândărică, copiii se grupează după culoarea pe care o au florile mari, așezate în locuri diferite din clasă, formînd patru grupe. Se repetă de 2—3 ori, schimbînd locul florilor. De fiecare dată 1—3 copii spun ce grupe au format și din ce grupă fac ei parte.

b) La măsute, copiii separă merele în 3 grupe, după mărime. Li se cere să așeze mulțimea de mere, începînd cu grupa cu cele mai puține mere și terminînd cu grupa cu cele mai multe mere. Tândărică dă semnalul de începere a întrecerii și lucrează la tablă concomitent cu copiii. La un nou semnal se oprește lucrul. Echipa care a lucrat mai corect și mai repede primește o bilă roșie pe grafic. Se repetă aranjînd mulțimile invers decît prima dată. Tândărică întreabă ce mulțime nu și-a schimbat locul și prin comparare — 2 cite 2 grupe — se stabilește grupa cu mai multe (mai puține) sau tot atitea obiecte. Răspunsurile bune se consențează în grafic.

c) Mulțimile cu 1—5 obiecte sînt aranjate în dezordine pe suportul de la tablă. Tândărică afirmă că a aranjat bine mulțimile. Copiii îl ajută să aranjeze mulțimile în ordine (de la mulțimea cu cele mai puține obiecte la mulțimea cu cele mai multe obiecte), apoi se numără obiectele mulțimilor respective.

d) Tândărică schimbă locul mulțimilor, copiii ghicesc. Se apreciază rezultatele obținute prin punere în corespundență a bilelor roșii. Echipa câștigătoare primește stegulețe.

FLORICA ANDRESCU

*) Joc didactic original pentru formarea reprezentărilor matematice, propus de Elena Stoica, educatoare, Grădinița Combinatului de Confecții și Tricotaje din București.

Preocupări și... „preocupări”

Pentru ce este nevoie ca, în cadrul unei consfățiri cu cadrele din învățămîntul preșcolar, să se prezinte un referat alcătuit din pasaje decupate și puse cap la cap, din alte publicații, care, oricum, sînt sau ar trebui să fie cunoscute de toți auditorii? N-ar fi mai util ca tematica unor astfel de acțiuni, organizate în diferent sub egida ei, să vizeze experiența personală a fiecărui cadru didactic, posibilitățile acestuia de a descoperi ceva nou în pro-

priul domeniu de activitate? N-ar fi mai util să auzim de ce o educatoare reușește, etapă de etapă, să obțină rezultate meritorii cu colectivele de copii pe care le îndrumă, care sînt metodele utilizate de aceasta, care este perimetrul preocupărilor sale extradidactice?

Procedînd astfel, realizăm, totodată, și o mai obiectivă selecție a cadrelor, ar putea fi promovată mai ferm experiența înaintată și s-ar realiza generalizarea ei.

Desigur, aceste opinii nu au pretenția de a fi precizat întreaga gamă de manifestări, mai puțin acceptabile în acest domeniu al exprimării și generalizării experienței superioare. Dar am considerat că sînt utile și e bine să fie spuse, în speranța că vor găsi un ecou mai larg în rîndul colectivelor de cadre didactice.

MARIA CROICU
educatoare, Grădinița de copii nr. 24 din Drobeta - Turnu Severin.

RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRI

Anunțăm pe această cale tuturor cititorilor noștri care ne-au cerut informații privitoare la existența unor forme postliceale de specializare în profesia de educatoare (Elena Stoica din Sita Buzăului, județul Covasna, Georgeta Păunescu din Tirgoviște, județul Dimbovița, Victor Codreanu din satul Sirbi, comuna Banca, județul Vaslui, Ildi Mocuț, din Sărmășan, județul Sălaj, Viorel Stănășel din Craiova și Gheorghe Dița, salariat al Consiliului popular al orașului Băile-Govora) că institutele pedagogice de învăță-

tori și educatoare, cu durata de doi ani, cursuri de zi și fără frecvență, nu mai funcționează în prezent în țară, pregătirea în învățămîntul preșcolar asigurîndu-se prin liceele pedagogice de învățători și educatoare. În prezent, la Ministerul Educației și Învățămîntului, se analizează posibilitatea înființării unui institut în care să se perfecționeze, pe timp de un an, ca educatoare, învățătoarele și profesorele suplinitoare, în vederea definitivării lor pe post.

Munca independentă, condiție a însușirii conștiente a scrierii

Acum, când activitatea desfășurată în grădinițe pregătește copiii pentru școală, le facilitează însușirea corectă a cititului și scrisului. Le dezvoltă vorbirea, consider că o sarcină importantă revine învățătorilor în formarea deprinderilor de muncă independentă, cât mai de timpuriu. În perioada preabecedară, micii școlari învață cum să se orienteze în spațiu și să familiarizeze cu forma diferitelor obiecte etc. Toate acestea sînt utile pentru pregătirea învățării scrierii care se realizează atît în orele speciale destinate acesteia, cît și în orele de desen și lucrări practice-modelaj.

Elevii sînt familiarizați cu alcătuirea literelor. Tot în această perioadă, datorită exercițiilor, elevul ajunge să obțină deprinderi motrice care-i asigură coordonarea mișcărilor. Apreciez că de aici decurge necesitatea pregătirii temeinice a perioadei preabecedare, valorificînd experiența acumulată de copil în grădiniță. Dacă această pregătire a fost asigurată, consider că în perioada preabecedară nu e bine să insistăm asupra unor lucruri deja cunoscute, în detrimentul unor activități care să contribuie la dezvoltarea muncii independente, această latură importantă în formarea personalității copilului. Referindu-mă la lecția de la pagina 40 din abecedar am observat că scrierea literei „o”, nu prezintă dificultăți pentru elevi, deoarece ei sînt familiarizați cu elementele grafice încă din perioada preabecedară și, mai mult, au scris litera „a”, pe care au repetat-o de atîtea ori în scrierea diferitelor cuvinte.

Intervine însă legătura literelor noi cu celelalte litere. Manualul oferă ca model legătura „or”. De aici necesitatea ca fiecare cuvînt rostit de copii să fie

scris mai întîi de învățător pe tablă, dîndu-se indicații precise asupra legăturilor. În cazul acesta, activitatea elevilor devine o simplă copiere mecanică a cuvintelor scrise de învățător, atenția elevilor fiind îndreptată doar asupra legăturilor corecte. În felul acesta, îi lipsim pe copii de o muncă proprie, de satisfacția muncii, de o scriere conștientă și mai ales de formarea deprinderilor de muncă independentă.

Pentru a elimina aceste neajunsuri, am dat copiilor să copieze independent silabe și am intervenit doar în cazurile mai dificile, în care copiii întîmpinau greutăți. Avînd aceste modele, elevii au scris cu ușurință cuvintele propuse, om ou, noi, roca, coca, coc etc. Unele din aceste cuvinte au fost scrise de elevi la tablă, altele transcrise după ce au fost formate pe stelaș sau dictate. Uneori, am arătat obiectul sau desenul și elevii au scris denumirea. Am observat că, dacă se folosesc procedee mai variate, activitatea este mai interesantă și rezultatele sînt mai bune.

Am dat elevilor, ca muncă independentă, transcrierea unor cuvinte, formate din literele învățate din texte existente în reviste, cărți. Cunoșcînd legătura corectă dintre litere, elevii au transcris cu ușurință aceste cuvinte. De asemenea, am dat elevilor diferite cartonașe cu desene sub care ei au scris denumirea obiectului desenat. Procedînd astfel, timpul destinat scrierii a fost mai judicios folosit, iar munca a fost concretizată prin rezultate mai bune.

Inv. LUCIA BUTĂNESCU
Școala sanatorială din Govora,
jud. Vâlcea

Un model de exerciții diferențiate

În perioada predării capitolului „Înmulțirea și împărțirea numerelor de la 1 la 100”, la clasa a II-a, am pus un accent deosebit pe munca independentă a elevilor, pentru a vedea în ce măsură și-au însușit cunoștințele predate.

Am constatat că unii elevi terminau lucrul într-un timp mai scurt decît alții, fapt care m-a determinat să pregătesc exerciții cu un grad de dificultate mai mare decît cele existente în manual.

Îată citeva din aceste exerciții. Din numerele

date : 5, 28, 6, 24, 7, 8 alcătuiți înmulțiri și împărțiri ; găsiți operațiile potrivite din produsurile și cîturile : 7, 48, 56, 5, 12, 72, 24. Le-am cerut elevilor ca, folosind numerele 12, 3, 8, 35, 56, 4, 24, 6, 30 etc., să alcătuiască înmulțiri și împărțiri, de cîte ori este posibil ; să încercuiască numerele care sînt rezultate ale înmulțirii și împărțirii cu 6 : 5, 72, 42, 9, 36, 47, 28, 15, 7, 16, 54 ; să aranjeze într-un alt mod numerele : 5, 4 ; 2, 3 ; 6, 7 ; 8, 9 și să utilizeze rezultatul primului exercițiu ca

„deînmulțit” sau „deîmpărțit” în exercițiul următor.

Caracteristicile acestor exerciții, precum și aprecierea dată pentru rezolvarea corectă a lor, au făcut ca numărul elevilor care au reușit să găsească soluții bune să devină tot mai mare. Consider că rezolvarea exercițiilor, în mod diferențiat, îi determină pe elevi să îndrăgească matematica, le dezvoltă atenția, gîndirea și perspicacitatea.

Inv. ILEANA BOGA
din Hunedoara

Cultivarea motivației pentru învățatură

La clasa a II-a A, pe care o conduc, am 38 elevi. Desigur, în aceste condiții e greu să lucrezi, dar nu e imposibil să realizezi un învățămînt de calitate, fără rebuturi, avînd în vedere și faptul că acești elevi au nivele diferite de asimilare a cunoștințelor, după cum foarte diferite le sînt condițiile de desfășurare a activității individuale create în familie, ca și particularitățile de vîrstă și cele psihice ale fiecăruia.

De aceea, încă din trimestrul I, am făcut ore suplimentare cu acești elevi, oprindu-i la școală după orele de curs. La început am obținut unele rezultate. Pe parcurs, elevii mei s-au obișnuit să-și învețe lecțiile pentru a doua zi, ba chiar să-și facă și temele cu ajutorul meu și acasă nu mai învățau.

În clasă, la fiecare oră, la verificarea cunoștințelor, unde noțiunile sînt cunoscute tuturor, mă ocup de elevii mediocri și slabi, în timp ce elevilor foarte buni și buni le dau activități independente : să citească lecția nouă, să scoată ideile principale, să sublinieze cuvintele necunoscute, să compună probleme, să rezolve un exercițiu-joc etc. În predarea noilor cunoștințe apelam mai mult la elevii buni și foarte buni. În acest fel, reușesc ca pe parcursul

unei ore, cu o clasă atît de numeroasă, să-i fac participanți activi pe toți elevii.

Am folosit și activitatea desfășurată în cadrul detașamentului de pionieri în scopul ridicării calității învățămîntului. Pentru prima dată, am primit în organizație pe primii zece școlari care aveau rezultate deosebite la învățatură și purtare. În continuare, am luat hotărîrea, de comun acord cu copiii, să fie primii în organizație numai acei elevi care obțin note de la opt în sus, deci învață bine și au o comportare civilizată. În ziua cînd se fac primiri de pionieri, numele lor apare la gazeta școlii, iar la adunarea festivă a detașamentului sînt invitați și părinții.

Elevii au hotărît ca pînă la sfîrșitul acestui an școlar, printr-o muncă susținută, să devină toți pionieri.

Ca să le stimulez mai mult interesul pentru munca de învățare, pentru ca această muncă să fie cît mai temeinică am instituit în clasă titlul de „prietenii ai învățaturii”.

Inv. TATIANA IFRIM
Liceul din Dumbrăveni,
jud. Suceava

Tratarea individuală a elevilor

E necesar, în munca didactică, să acordăm o atenție deosebită tratării diferențiate a elevilor care concurează la eliminarea insuccesului școlar. Apropierea fiecărui învățător de elev conduce la cunoașterea particularităților lui de dezvoltare, și, în consecință, la tratarea conform cu situația concretă pe care o prezintă școlarul.

În școala noastră sînt o serie de elevi care reclamă un plus de atenție în supraveghere, intrucît ambii părinți ai acestora, sînt o mare parte a zilei în producție am introdus programul prelungit. Aici, ponderea cea mai mare o acordăm activității independente a elevilor. De aceea, pe lîngă perfecționarea relației învățător-elev, am făcut încercări și în privința reorientării relației elev-grup. În această ipostază, elevul cere grupului să rezolve o sarcină didactică. În cadrul orei de gramatică, de pildă, un elev cere colegilor săi formularea de propoziții pe baza acțiunilor pe care le săvîrșește el în acest timp. Alternînd formarea de propoziții pe baza ilustrațiilor statice cu aceste propoziții dinamice, alcătuite în urma activității desfășurate de elevi, activizăm, fără prea mult efort, clasa de elevi, ridicînd și coeficientul de participare al tuturor elevilor.

Am alcătuit texte programate cu grade diferite de dificultate. Elevilor buni, le-am repartizat pe cele cu gradul de dificultate sporit, iar celelalte elevilor care se descurcrau mai greu cu simbolizările.

Am urmărit ca fiecare elev să aibă posibilitatea să efectueze alternativ mai multe tipuri de activități, după puterea lor de muncă. La aritmetică, unii elevi numărau mai greu din 4 în 4, din 6 în 6 etc., avînd tendința să pronunțe în gînd toate numerele pînă la identificarea din șirul natural al numerelor.

Prin jocul „N-am să greșesc”, le-am dat posibilitatea elevilor să numere în ordine crescătoare și descrescătoare, iar în cazul numerelor care se împart exact să nu le pronunțe, ci să spună „N-am să greșesc”.

În finalul lecțiilor, distribuim elevilor spre rezolvare cîte un exercițiu. Consider că această structură cît mai diferențiată a lecției și utilizarea elementelor „surpriză” reprezintă un cadru propice pentru desfășurarea activităților, conform cu individualitatea elevilor.

Institutoare AURELIA CRIVEANU
Școala generală nr. 28
din Constanța

Corelația funcțională a cunoștințelor de istorie și geografie

Recent, membrii cercului pedagogic al învățătorilor din Drăgășani au dezvoltat tema : „Corelația funcțională a cunoștințelor de istorie și geografie la clasele I-IV”. Cu acest prilej, am asistat la o lecție de istorie, la clasa a IV-a, unde s-a predat „Răscoala din 1907”. Învățătoarea Maria Roșculeț a desfășurat lecția într-un cadru problematic, imbinînd armonios lucrul în grup cu descoperirea activă. Copiii au reușit să înțeleagă rolul acestei răscoale în mersul înainte al societății noastre. Planșele prezentate, recitarea de către elevi a poeziei „Noi vrem pămînt” de George Coșbuc, audierea unei benzi înregistrate cu relatările unui țaran din comuna Drăgoești, participant la răscoala, au umplut de emoție sufletele copiilor. Lecția a continuat cu redarea unor aspecte din viața nouă a țarilor care au evidențiat grija ce le-o poartă partidul, amintindu-se și despre recenta Conferință pe țară a cadrelor

de conducere din unitățile agricole de stat și cooperatiste.

Informarea științifică „Ce e nou în tehnologia didactică la clasele I-IV”, însoțită de scheme la tablă a fost prezentată de inv. Nicolae Petrișor. Discuțiile purtate la un înalt nivel științific au evidențiat preocuparea pentru introducerea noului în predare, necesitatea intensificării eforturilor pentru îmbunătățirea întregii activități didactice, în vederea promovării integrale a elevilor. Totodată, s-a reliefat caracterul formativ al corelației funcționale a cunoștințelor din cadrul celor două discipline — istoria și geografia — și necesitatea orientării predării lor în lumina recentelor documente de partid.

Apoi au fost prezentate participanților materiale didactice confecționate de învățătorii și elevii de la Școala generală nr. 8 din Drăgășani.

Inv. GEORGETA CRIVOI
responsabila cercului pedagogic nr. 1
al învățătorilor din Drăgășani

Desenul — disciplină transformată în pasiune.
Foto : V. BOGDĂNEȚ

LECȚIA DESCHISĂ, FORMĂ COMPLEXĂ DE PERFECTIONARE

Preliminarii

Între multiplele activități inițiate de Casa corpului didactic din diferite localități: conferințe, simpozioane, consfătuiri, schimburi de experiență etc., lecția deschisă se înscrie ca o modalitate mai elocventă de perfecționare a activității didactice deoarece poate avea influențe mai numeroase și poate cuprinde mai mulți factori implicați în perfecționare.

Lecția deschisă este în primul rând o formă mult mai elocventă de a demonstra posibilitatea aplicării unei noi metode de activitate, deoarece realizată eficient, dovedește priceperea elevilor de a lucra în lecții într-un anumit stil de activitate permanentă (aplicarea unei metode pentru prima dată în lucru cu elevii este imposibilă). Lecția deschisă este deci forma cea mai evidentă de a demonstra posibilitatea de a aplica anumite metode, de a le utiliza eficient.

În al doilea rând, lecția deschisă este modul cel mai elocvent de a efectua un schimb de experiență între profesorul care ține lecția și colegii care asistă. Este forma cea mai elocventă de a împărtăși o experiență pozitivă, care poate fi adoptată de cei prezenți. Împărtășindu-se pe această cale experiențe valoroase se contribuie mai activ la perfecționarea procesului de învățământ.

În al doilea rând, lecția deschisă fiind urmarea unei suite de experimentări a aplicării unor noi metode, procedee, mijloace didactice, este un prilej de a verifica eficiența și, în același timp, de a-și perfecționa în continuare sistemul de lucru, în urma opiniilor colegilor și a discuțiilor pe marginea lecției respective. Deci, lecția deschisă devine un prilej de autoperfecționare pentru cel ce se angajează să țină astfel de lecții în fața colegilor din școală, din localitate, sau chiar din alte localități.

Sistemul de colaborare dintre Casa corpului didactic din municipiul Cluj și metodicienii din Catedra de pedagogie și metodică a Universității Babeș-Bolyai a contribuit la realizarea unui număr de lecții deschise. Acestea au devenit un prilej de perfecționare și pentru pregătirea viitorilor profesori, deoarece, profesorii care țin lecțiile deschise sînt și profesori-îndrumători ai practicii pedagogice. Autoperfecționarea acestora influențează pozitiv și modernizarea pregătirii studenților, aflați în practică pedagogică. Îndirect, schimbul de experiență este chiar mai larg prin colaborarea permanentă, aproape zilnică, între metodicienii — care țin cursul de metodică al unei discipline și îndrumă practica pedagogică a studenților și cadrele didactice din învățământul de cultură generală, la catedra cărora se efectuează practica pedagogică — inovatorii permanenți ai procesului de învățământ. Aceștia, de cele mai multe ori, oferă studenților exemple de creații prin fiecare lecție demonstrativă pe care o țin.

Un asemenea larg schimb de experiență, bogat în rezultate, printre numeroasele acțiuni de modernizare a procesului de învățământ, inițiate în urma Hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, îl constituie și seria lecțiilor deschise, inițiate de Casa corpului didactic din Cluj în colaborare cu Catedra de pedagogie și metodică a Universității. Ele sînt urmarea unei serii de dezbateri inițiate în cadrul colectivelor de metodicieni și profesori îndrumători ai practicii pedagogice asupra posibilităților de aplicare a diverselor metode euristice, precum și asupra posibilităților de restructurare a lecției în condițiile schimbării relației profesor-elev, cu așezarea elevului în centrul procesului de învățământ, ca participant activ și subiect al propriei sale formări.

Ne vom opri, cu precădere, la câteva lecții de limbă și literatură română, pe de o parte, pentru că această disciplină ocupă unul din locurile centrale din

planul de învățământ al tuturor tipurilor de școli; iar, în al doilea rând, pentru că metodologia acestei discipline este mult mai complexă, mai diversificată și chiar mai complicată, deoarece în acest obiect se include propriu-zis, o complexitate de discipline, care solicită metode și forme de organizare diverse. În sfârșit, în al treilea rând, pentru că lecțiile la care mă voi referi merită atenția, prezentînd experiențe valoroase, demne de a fi împărtășite, exprimînd rezultatul unor sisteme de activitate cunoscut nouă prin colaborarea permanentă cu colegii din învățământul de cultură generală. În lecțiile ce vom prezenta s-au aplicat sisteme de metode diferite, ceea ce le-a dat o structură cu totul deosebită de stilul tradițional, ele purtînd amprenta stilului de lucru individual, original, al fiecăreia din profesorele care le-au realizat.

Lecția de lectură literară

Una din lecții a fost de lectură literară la clasa a V-a (la Liceul 15 din Cluj, ținută de prof. Aida Moga). A avut ca subiect poezia „Dor de țară” de D. Corbea. Scopul ei a fost desigur de a contribui la educația patriotică a elevilor, dar a avut de realizat o complexitate de obiective: formarea priceperii elevilor de a interpreta și explica o operă literară după metoda structuralistă. Acest sistem de studiere a operei la o clasă mică are și două obiective formative: dezvoltarea capacităților operaționale ale gândirii elevilor și, în paralel, dezvoltarea permanentă a exprimării elevilor. Lecția s-a bazat pe un complex de metode euristice: **conversație**, cu crearea unor **situații-probleme de a descoperi**, în textul studiat, elemente ale structurii compoziționale și procedeele artistice folosite de autor. Lecția, fiind așezată după un grup de opere care oglindesc și cultivă patriotismul, a fost începută prin întrebarea: „Ce-au oglindit operele studiate în ultimul timp?” și printr-o suită de întrebări s-au reactualizat cunoștințele despre operele care au ilustrat frumusețile patriei, pe care le-au cîntat poezii. Astfel, elevii au fost sensibilizați spre a înțelege motivul de inspirație al poeziei cu titlul „Dor de țară”. După lectura expresivă efectuată de profesoară pentru familiarizarea elevilor cu esența poeziei, elevii au fost solicitați să indice instrumentul de lucru obișnuit. (Elevii răspund prompt — elaborarea unui tabel care le va arăta la sfârșitul studierii operei „esențialul” din opera respectivă). Începîndu-se studiul poeziei, la nivelul de înțelegere a elevilor clasei a V-a, se dirijează pas cu pas pentru a rezolva mici situații-probleme care le dezvoltă structura compozițională și artistică a poeziei: cuvîntul (verbul) care se repetă, apoi „gradația” cu care este exprimată reîntoarcerea la satul natal, la cei dragi; apoi, elevii explică, motivînd folosirea „comparației” pentru redarea stărilor sufletești ale poetului la gîndul întoarcerii. Cu multă ușurință elevii recunosc și motivează utilizarea repetiției verbului „mă-ntorc” și a cuvîntului cu sens apropiat „viu”, „mă-ntîmpină” etc., a epitetelor care evocă bogăția și frumusețea patriei. O problemă mai dificilă a fost explicarea variată, completă și complexă a cuvîntului „dor”, care a fost prezentat de elevi ca un „cuvînt-cheie” care redă „sentimentul amplu”, „adînc”, „complex”, „profund”, care l-a inspirat pe poet.

În paralel cu dirijarea observării, descoperirii, interpretării și explicării motivate, deci a înțelegerii, structura textului s-a concretizat în următoarea schemă elaborată pe tablă și pe caietele elevilor, ca mod al activității permanente a întregii clase. Lecția, care a

fost o analiză completă a textului, s-a încheiat cu două operații de sinteză: reproducerea conținutului poeziei (acțiune destul de dificilă pentru un elev de clasa a V-a în cazul unui text liric)

și o lectură expresivă efectuată de un elev. Realizarea ambelor activități au dovedit înțelegerea deplină a textului. Prezentăm, în schița de mai jos modelul de analiză efectuat la tablă.

DOR DE ȚARĂ

D. Corbea

Cuvinte mai importante	T a r a	Procedee artistice
- mă-ntorc	la prieteni la vecini la neamuri la mama la țarina bogată la rîu la cerul albastru și senin	Comparație: "Mă-ntorc cu bucurie în satul scump natal ca neva ce se-ntoarce de pe ocean, la mal"
- viu	la cîntecul de păsări la pădure	Inversiune "la cîntecul de păsări și la pădure vin"
- mă-ntîmpină	salcîmi tineri duzi	repetiție "mă-ntorc"
- vorbind despre	-fapte bune - oameni alegeți	epitete ce descriu patria și satul natal "țarina bogată" "satul scump" "cerul senin etc." singur dor

Lecția de gramatică

Cea de a doua lecție deschisă a fost de gramatică la clasa a VI-a (la Liceul „G. Coșbuc” din Cluj, ținută de prof. Smaranda Leluțiu). A avut subiectul „Recapitularea propoziției dezvoltate”, S-a aplicat următoarea tehnologie didactică:

a. Studiul gramaticii a început cu sintaxa.

b. Elevii indică prin modelele figurative (buline de diferite culori pentru recunoașterea funcției sintactice și triunghiuri de diferite culori pentru a demonstra recunoașterea valorii morfologice a cuvîntului). Utilizarea acestora asigură realizarea în permanență a conexiunii inverse (feed-back), precum și a unei largi motivări, a recunoașterii

rilor corecte și asigură corectările imediate în analizele eronate. S-a realizat și o permanentă mobilizare a întregii clase de a efectua operații de gîndire, de analiză, comparații, clasificări, motivare, generalizări etc.

c. Analiza textului pe tablă și în caiete se efectuează cu ajutorul simbolurilor cu cretă, sau creioane colorate, de aceeași culoare cu modelul figurativ (S: subiect — bulină roșie; s: substantiv — triunghi roșu; A: atribut — bulină galbenă etc.).

Analiza s-a efectuat pe nivele (sintactic, morfologic), elevii dovedind și cunoștințe asupra unor elemente de gramatică-structuralistă.

În încheierea lecției, analiza enunțului compus din trei unități — propoziții (pe baza căruia s-a făcut întreaga recapitulare) — a rămas ca un model de analiză. (Vezi schița de mai jos).

Cînd	am zărit	sărînd
la	P. v.	C e m
p. pers.	v. IV ind. p.c.,	v. IV. gerunziu
III sg. A	pers. III sg.	
din tufișul	neguros	scarele
C. c. l.	A	S
P. p. s. com	s. sg. m. A	s. com.
n. sg. A		m. sg. N
cu art. hot. l.		cu art. hot. le
pășărise	și	crengile
P. v.		S
v. IV. ind.		s. com.
m. m. c. p.		f. pl. N
III sg.		cu art. hot. l.
mele	de sur	tremurau
A	A	P v
s. posesiv	P. p. s. com.	v. I. indic.
f. sg. I.	sg. n. A	imperf. III.
		f. pl.

Lecția de literatură

Cea de a treia lecție a fost de literatură la clasa a X-a (la Liceul nr. 15 din Cluj și a fost ținută de prof. Florica Șerb. A avut ca subiect „Hagi Tudose” de B. Șt. Delavrancea — analiză literară. Lecția s-a sprijinit atît pe concepția lui T. Vianu cu privire la arta literară, cît și pe sistemul analizelor structurale, precum și pe metoda didactică a conversației euristice.

Elevii avuseseră ca temă: lectura nuvelei și extragerea citatelor semnificative. Lecția se deschide prin lectura unui citat: „Prin artă întrezărim personalitatea artistului, energia sufletească fecundă, care transformă chipul realității, imprimîndu-i valori noi și dîndu-i mai multă forță expresivă”. [Tudor Vianu]

Plecînd de la acest citat se anunța subiectul operei ce se va analiza „Hagi Tudose”.

Pentru a preciza specificul nuvelei se citează un fragment din discursul lui Delavrancea la recepția în Academie, în care mărturisea că „nu a făcut parte din nici o școală... dar că a admirat-atît „clasicii”, cît și „romanticii” și pe „naturaliști” și pe „realiști” și pe „simbolisti”.

De la această afirmație a autorului nuvelei, pe baza conversației euristice în urma explorărilor făcute de elevi independent, în text s-au precizat elementele caracteristice diferitelor curente (clasicism, realism, naturalism, romantism) care se imbină în crearea personajului. Pe baza caracterizării pe diverse aspecte a personajului — nivelul structural cel mai important al operei s-a alcătuit cu elevii o succintă schemă de concluzii privind specificul românesc de crearea unui personaj înțelnit și în alte literatură — figura avarului — și se subliniază originalitatea personajului lui Delavrancea.

Prof. univ. dr.
GEORGETA MUNTEANU

O judicioasă organizare

Aplicațiile practice efectuate de către elevii ocupă un loc important în contextul lecțiilor tehnico-productive. De fapt, în complexul acestor lecții, totul — și discuțiile teoretice (care consolidează cunoștințele sau care aduc cunoștințe noi), și demonstrația profesorului maestrului — concurează spre acest „moment”, în care elevii trec la efectuarea lucrărilor cerute de programă. În plus, activitățile practice ale școlărilor constituie cel mai eficient mijloc de cultivare a interesului și dragostei pentru munca fizică, prin aceea că, ajutați de maestrul-instructor, ei o pot înțelege, și-o pot însuși, îi pot descifra frumusețile și satisfacțiile mari pe care le aduce prin produsele social-utile realizate de către tineri.

De la început trebuie să arătăm că este necesar să facem o distincție între activitățile practice ale elevilor din școala generală și cele ale elevilor de liceu. În școala generală, prin activitățile practice, elevii primesc noțiuni generale și deprinderi elementare, de bază, dintr-o meserie sau alta. În liceele de toate categoriile, activitatea tehnico-productivă nu pornește de la zero, ci de la un nivel cert de pregătire — acela însuși de către elev din școala generală — urmând ca ea să se adâncească în conformitate cu stadiul mai avansat de dezvoltare al elevului de liceu.

În cele ce urmează mă voi referi la activitățile tehnico-productive desfășurate cu elevii de liceu, în intenția de a sublinia câteva condiții care se cer respectate de către maestrul-instructor în vederea unor rezultate calitativ superioare.

Înainte de începerea activităților practice ale elevilor, maestrul-instructor se îngrijește să-și precizeze locul de muncă al fiecărui elev (conform graficului de rotație a elevilor stabilit din timp), apoi ca, la fiecare loc de muncă, să existe: scule, utilaje, materiale necesare realizării o-

perațiilor ce și le-a propus. Neasigurarea din timp a locului de muncă și a celor necesare activității pentru fiecare elev duce la dezordine, plictiseală, la pierdere de vreme etc. Activitatea practică a elevilor nu începe decât atunci când fiecare elev a fost plasat efectiv pe locul de muncă și dispune de cele necesare să lucreze în bune condiții (instrucțiv-educative și de protecție a muncii).

Personal, am constatat că este mai eficient ca, după această organizare, să desfășor demonstrația mea practică, elevii având posibilitatea, cu toții, să mă urmărească de la locul lor de muncă și să identifice, în același timp, aici, piesele, materialele etc. pe care le folosesc eu în demonstrație.

După ce am efectuat demonstrația practică, fixează cunoștințele prin 2-3 elevi mai îndemnatici, cărora le cer să repete în fața grupei demonstrația la care au asistat.

Începem apoi aplicațiile practice propriu-zise ale elevilor. În acest timp, maestrul-instructor trece pe la fiecare și observă cum lucrează. Evident, în perioada de început trebuie să fim mai atenți la corectitudinea în mînuirea sculelor și utilajelor și în execuția operațiilor. La electrotehnică insistăm asupra corectitudinii pentru a realiza produse de calitate și a reduce pericolul accidentelor prin electrocutare. În operațiunile de lăcătușărie, folosirea corectă a materialelor și executarea corectă a operațiilor au importanță nu numai pentru calitatea produsului, dar și pentru consumul de energie fizică a elevului (viitor muncitor). Dacă, de exemplu, la operația de pilire sau de tăiere a metalelor, mișcarea se face „cu tot corpul”, atunci are loc o irosire a forțelor, ceea ce înseamnă oboseala rapidă a celui ce lucrează, în detrimentul activității lui.

În plus, deprinderile incorecte de

lucru se dezrădăcinează — după cum se știe — foarte greu sau poate chiar deloc. Apoi, corectitudinea deprinderilor are serioase implicații în estetica muncii, care, la această vîrstă, are o deosebită importanță pentru cultivarea dragostei față de meserie.

Dacă observăm că, în cadrul grupei, mai mulți elevi execută în mod greșit o operație, însemnând că începe să se instaleze un aspect negativ în munca lor, atunci opresc activitatea întregii grupe, pentru a repeta demonstrația. Oprirea activității se face cu foarte mult tact pedagogic, pentru ca elevii să nu aibă impresia că sînt hărțuiți, ceea ce i-ar îndepărta afectiv de această activitate. După repetarea demonstrației, grupa este invitată să-și continue lucrul, eu căutînd să-i observ mai bine pe cei care au greșit, spre a verifica dacă, de această dată, s-au edificat deplin. Uneori este nevoie să repet operația în mod special pentru cîte un elev, la locul său de muncă.

În partea finală a lecției de activități practice din ziua respectivă, cerem elevilor să-și curețe locul de muncă, utilajele și sculele, pe care trebuie să le lase în ordine. Apoi facem un bilanț al muncii, evidențînd pe tinerii care au lucrat corect, au obținut rezultate bune și au manifestat interes; de asemenea, cu tot tactul pedagogic, vorbim despre eforturile pe care trebuie să le mai depună unii dintre ei pentru a realiza lucrări de calitate. Totodată, anunțăm elevii în ce loc de muncă vor lucra în ședința următoare, conform graficului de rotație, precum și alte sarcini pe care maestrul-instructor le are în vedere pentru întreaga grupă.

Maistrul-instructor
VASILE NĂFORNIȚĂ
Liceul „D. Bolintineanu”,
București

Organizarea lotului agricol al școlii

Pentru o eficiență sporită a predării Agriculturii în școlile generale din mediul rural, este necesară organizarea lotului agricol cu caracter didactic pe baza unor principii izvoțite din planul de învățămînt în vigoare, servind împletirii dragostei față de muncă cu pregătirea elevilor pentru activitatea practică agricolă, cu stimularea interesului și dragostei lor față de natură.

În acest scop, este necesar ca lotul agricol didactic să fie adaptat tematicii programei de agricultură și conceput — nu ca un „auxiliar” — ci ca o bază în predarea agriculturii, de instruire directă a elevilor.

Pentru a servi acestui scop, terenul ales trebuie să aibă, pentru o școală cu 150-200 elevi circa 2000 m.p. Acest teren l-am împărțit în parcele de 100-300 m.p., care cuprind toate ramurile producției agricole vegetale, astfel:

I. Parcela cu plante agricole de cîmp (cereale de toamnă și de primăvară, leguminoase pentru boabe, leguminoase pentru nutreț, rădăcinoase și tuberculifere, plante industriale uleioase și textile etc.).

II. Parcela pentru legumicultură unde se cultivă principalele legume (roșii, ardei, vinete, fasole, mazăre, ceapă, usturoi, castraveți, dovlecei și alte legume).

III. Parcela pentru viticultură, care cuprinde școala de vițe butășite și altoite, vița pe rod cultivată în sistem clasic și în forme înalte, precum și viță portaltoi.

IV. Parcela pentru pomicultură, care cuprinde trei părți principale: a) școală de puiți cu pepiniera de formare a materialului săditor (cîmpul I, II și III); b) „livadă” cu pomi din principalele specii și soiuri raionale în zona respectivă, cultivate în sistem clasic și intensiv; c) parcela cu arbuști fructiferi, căpșun, zmeur, coacăz și agriș, afin, mur etc.

V. Parcela de floricultură, al cărei loc îl poate ține parcul școlii,

cultivat cu diferite specii de flori și arbuști floriferi pentru ornament (flori anuale, biennale, perene cu rizomi, bulbi, tuberculi).

VI. Răsadnițe sau o mică seră semîngropată, necesare pentru inițierea elevilor în producerea răsadurilor de legume și flori. Aici se execută semănatul, repicatul diferitelor răsaduri de legume și flori și alte lucrări de aplicații practice. Pe timp de iarnă, în seră se pot executa lucrări ca butășirea, altoirea, diferite lucrări experimentale în cadrul cercurilor tehnice cu „mică horticultori” sau „naturaliști” pionieri.

Pentru adăpostirea inventarului necesar lotului agricol didactic, este bine să avem o mică magazie și un șopron (în care ținem pămîntul de seră și combustibilul).

Organizînd în acest mod parcelele, pe ramuri agricole, în cadrul lotului didactic, se realizează o legătură logică și temeinică între lecțiile teoretice și activitatea practică aplicativă, răspunzînd sarcinii trasate de modernizarea sistematică a conținutului și metodelor de transmitere a cunoștințelor, în ritmul impus de evoluția științei, tehnicii și culturii.

La Școala generală din comuna Voinești-Dimbovița am organizat astfel lotul agricol cu caracter didactic, el servind nemijlocit ca bază pentru pregătirea elevilor la agricultură și ca prolog al educației lor prin muncă.

Ing. prof. NICOLAE MATEESCU
Școala generală din com. Voinești,
jud. Dimbovița

Elevii Școlii generale din comuna Brinceni, județul Teleorman în vizită la Școala profesională de mecanici agricoli din localitate.

FIȘE PENTRU

ORIENTAREA

ȘCOLARĂ

ȘI PROFESIONALĂ

ȘCOALA PROFESIONALĂ DE
CONSTRUCȚII
DIN BACĂU

Adresa: Complexul școlar de construcții, Bacău, str. Eliberării nr. 18, tel. 12237.

Școlarizează: Absolvenți a 8 și 10 clase de școală generală.

Condiții de studiu: Pe lângă spațiul rezervat bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ al elevilor și muncii lor independente (săli de clasă, laboratoare, cabinete, ateliere etc.), școala mai dispune de cantină, un internat cu 400 de locuri și un altul în construcție ce va fi gata pentru anul școlar 1974/75.

Elevii beneficiază de școlarizare gratuită.

Calificarea obținută la absolvire: muncitor calificat.

Specialitățile în care pregătește școala: electricieni în construcții și instalații industriale, mecanici auto, mecanici utilaje, construcții și terasamente, sculteri, matrișeri, lăcătuși în industria constructoare de mașini, lăcătuși construcții metalice, lăcătuși mecanici auto-moto, strungari, turnători, sudori, timplari mobilă și articole tehnice, dulgheri, operatori mase plastice, sticlari, montatori prefabricate.

Unde se pot încadra tinerii absolvenți: în întreprinderi cu profilurile de mai sus.

LEONTINA TURDEAN
psiholog școlar

GRUPUL ȘCOLAR NR. 2
DIN BUCUREȘTI

Școala profesională
(curs de zi și ucenicie
la locul de muncă)

Adresa: București, Șoseaua Chițilei nr. 128, tel. 67.53.90.

Școlarizează: absolvenți a 8 și 10 clase de școală generală.

Condiții de studiu: Școala dispune de 14 săli de clasă, 3 cabinete tehnice (auto-moto, industria lemnului, lăcătușărie), un cabinet de științe sociale, 6 ateliere (4 cu profil mecanic, 2 cu profil industria lemnului), o cantină cu 125 de locuri pe serie.

Elevii beneficiază de masa gratuită și de echipament de protecție și haine de lucru în valoare de 1000 lei de persoană.

Calificarea obținută la absolvirea școlii: muncitor calificat.

Specialitățile în care pregătește școala: electromecanici de ascensoare, lăcătuși pentru industria constructoare de mașini, lăcătuși construcții metalice, electroniști (antene colective și instrumente electronice), strungari, frigotehniști, mecanici auto, sculteri-matrișeri, timplari mobilă și articole tehnice, timplari mobilă artistică.

Unde se pot încadra tinerii absolvenți: în cadrul grupului întreprinderilor de industrie locală din București (Metalurgica, Ascensorul, Ciclop, Arta mobilei, I.P.L.M.).

Ing. GHEORGHE IONIȚĂ
directorul Grupului școlar nr. 2
București

ȘCOALA CU PROGRAM PRELUNGIT

Paralel cu preocupările noastre pentru îndrumarea familiei asupra problemelor ce sînt de rezolvat pentru ca muncă dusă acasă de către școlari să se desfășoare nestingherită de greutate — am dat o deosebită atenție organizării în școală a condițiilor optime de studiu individual, mai ales pentru elevii cu rezultate slabe la învățătură; sînt elevi care, de obicei, rămîn acasă nesupravegheați (părinții fiind, amîndoi, ocupați în producție) sau care nu beneficiază de o îndrumare competentă din partea acestora. S-a pus așadar pentru noi problema prelungirii orarului, cu tot ceea ce decurge din aceasta: asigurarea sălilor de meditații, a profesorilor care să conducă și să supravegheze activitatea copiilor, măsuri pentru asigurarea mesei la cantină pentru toți acești elevi etc.

În vederea unei desfășurări a studiului individual, conducerea școlii a organizat activitatea de supraveghere a elevilor, repartizînd, pentru fiecare zi, cîte două-trei cadre. Acestea au sarcina să vegheze ca elevii să-și folosească integral timpul destinat studiului individual, să-și facă toate lecțiile, să adincească problemele, ajutîndu-i acolo unde nu se descurcă singuri. Un mare accent punem pe sarcina de a-i învăța pe acești copii să învețe, întrucît o bună parte din inuccesul școlar se datorește necunoașterii metodei de lucru cu cartea.

Ne-am îngrijit și de situația copiilor ai căror părinți pleacă foarte de dimineață la lucru. Mai înainte, acești elevi veneau, de obicei, prea devreme la școală, trebuind să înghețe pe afară, pînă la începerea cursurilor. Am organizat pentru ei o permanență, astfel ca să poată fi primiți în școală de la ora 6 dimineață (avînd posibilitatea să mai studieze sub supravegherea unui profesor, pînă la începerea cursurilor); șederea lor în școală se poate prelungi pînă seara, la ora 20, cînd părinții lor sînt deja acasă.

Dar problemele cele mai spinoase ni le-au dat — în această fază de înțeghebare a sistemului de lucru cu program prelungit — asigurarea bazei materiale pentru servirea mesei. Am ținut ca elevii care beneficiază de programul prelungit al școlii să nu ia masa de prînz acasă, întrucît deplasarea lor ar fi răpit timp și i-ar fi obosit.

Am reușit să rezolvăm problema servitului mesei în școală, efectuînd reparațiile și amenajările necesare la bucătărie și sala de mese, luînd măsuri pentru completarea veselei, cositoritul tacimurilor, pentru asigurarea aprovizionării cu alimente a cantinei.

Pentru ca masa să constituie și un prilej de educație, am pus la punct modalitățile de servire a ei, astfel încît să nu se producă îngheșurile și dezordine, am instalat lavoare și prosoape pentru spălarea miinilor înainte și după masă și am repartizat cîte un cadru didactic care să-i supravegheze pe copii în timp ce mîncîncă, mai ales cu scopul de a-i învăța să se comporte frumos la masă.

Deoarece am constatat că elevii mici, după masa de prînz, dau semne de oboseală, avînd nevoie de odihnă înainte de a trece la efectuarea lecțiilor pentru a doua zi, ne-am preocupat de amenajarea unui dormitor cu paturi pliante. Am discutat apoi cu părinții, care au hotărît ca fiecare să confecționeze cîte două cerceafuri pentru copilul lor. La sfîrșitul săptămîinii, lenjeria este luată acasă pentru a fi spălată și călcată.

Cum elevii — mari sau mici — au nevoie de pauze în decursul activității de după-amiază, am organizat și odihna lor, în funcție de cerințele virsutei. Profesorii de educație fizică și sport le pun la dispoziție sala de gimnastică, terenul și materialele sportive, ca ei să facă mișcare, să se joace în aer liber, recuperîndu-și forțele. De asemenea, la bibliotecă se organizează jocuri literar-distractive.

Discutăm săptămînal cu părinții asupra felului în care copilul lor lucrează și se recrează în cadrul or-

ganizat al școlii, ascultîndu-le păreri, analizîndu-le propunerile. Ajutorul lor ne este de mare folos, dat fiind faptul că ne aflăm la începutul experienței orarului prelungit, iar problemele sînt foarte multe. Dealtfel, într-un schimb de experiență pe care l-a organizat inspectoratul școlar pe această temă, cu toți directorii din unitățile care au program prelungit, a reieșit multitudinea și complexitatea acestor aspecte: cum să se organizeze mai eficient supravegherea muncii independente, consultațiile, meditațiile; ce măsuri să se ia pentru respectarea tuturor condițiilor igienice privind somnul de după amiază; periodicitatea, durata și conținutul recreațiilor; legătura cu profesorii și învățătorii clasei (urmărirea prezenței la semiinternat, cunoașterea temelor de efectuat pentru a doua zi, cunoașterea particularităților fiecărui elev, a situației lui școlare, a progreselor pe care le face etc.); cum să se rezolve problemele mesei în condiții de restaurant (adecvarea meniului la particularitățile vârstei infantile, climatul etc.); cum să se rezolve aspectele financiare și administrative pe care le implică servirea mesei în cadrul școlii sau la restaurant și multe altele. Consfătuirea, care a scos la iveală numeroase soluții judicioase, ne-a fost de un real folos, mai ales prin ceea ce au scos în evidență inspectorul Teodor Novac (climatul de muncă în cadrul mării „familii” a școlii, condițiile igienice ale somnului de după amiază în școală etc.), prof. Simion Chiș, de la Școala generală nr. 122 (relația profesor-elev în contextul activității cu program prelungit), Gioconda Sfetcu, de la Liceul nr. 36 (legătura dintre profesorul de serviciu la semiinternat cu profesorii clasei), Carmen Miron, de la Școala generală nr. 150 (coordonarea activităților de meditații, consultații și de supraveghere a studiului individual în cadrul școlii cu program prelungit), ca și toți ceilalți participanți, care au dovedit un mare interes față de problemele pe care le implică ajutarea tuturor copiilor la învățătură, în vederea asigurării succesiului la carte.

Prof. AVRAM SPINEANU
directorul Școlii generale nr. 146
București

O măsură binevenită

La începutul acestui an, am fost anunțați că Școala generală nr. 8 din Tecuci, unde funcționez, își va prelungi activitatea cu trei ore pe zi. Aceasta, spre a putea ajuta elevii să-și pregătească lecțiile și pentru a-i supravegheze. Măsura ne-a cam necăjit la început deoarece, gîndeam noi, ne va supraîncărca programul, și așa destul de încărcat.

Am analizat în colectivul nostru modalitățile în care vom organiza activitatea în timpul acestor ore așa fel încît ea să nu aducă perturbații nici orarului, nici bunei desfășurări a orelor de curs și, mai ales, să nu supraîncarce. Clasele au fost împărțite în grupe, pe obiecte, în funcție de nivelul de pregătire al elevilor. S-a mai ținut seama, de asemenea, și de condițiile de studiu pe care le are fiecare elev acasă, de distanța pe care o are de străbătut de la școală pînă acasă etc.

Pe măsură ce timpul s-a scurs, ne-am dat seama că această măsură este binevenită și că

se poate aplica fără a ne supraîncărca nici pe noi, nici pe elevi, că ea prezintă, pentru noi ca profesori și pedagogi, posibilitatea de a sta mai mult în mijlocul elevilor, de a-i cunoaște mai bine, de a ne organiza noi mai bine munca. Supraveghîndu-i atent, mi-am dat seama că temele pentru acasă necesită un timp mare de lucru și nu toți elevii au același ritm de lucru, fapt ce m-a determinat să lucrez diferențiat cu elevii.

Am găsit mulți elevi care nu-și dozau bine timpul rezervat studiului, nu știau cum să-și planifice executarea temelor în raport cu dificultățile lor (lucrua temele ușoare întîi și apoi pe cele grele). Alții, nu știau cum să învețe o lecție, urmînd s-o memoreze mecanic.

Muncind astfel cu ei, în orele de program prelungit, am reușit să am un singur elev corigent pe primul trimestru, iar în acest trimestru situația este satisfăcătoare.

VACANȚA DE PRIMĂVARĂ

— Aprilie 1974 —

Vacanța de primăvară în acest an școlar se desfășoară în perioada 6 aprilie 1974 (sîmbătă) — 21 aprilie 1974 (duminică), inclusiv.

Toate acțiunile educative din timpul vacanței de primăvară sînt dedicate „Celei de a XXX-a aniversări a eliberării patriei”, Congresului al XI-lea al P.C.R. și celei de a XXV-a aniversări a Organizației pionierilor.

— Se vor organiza: 1) Acțiuni educative de masă, cu prioritate în aer liber, în mijlocul naturii: tabere de odihnă de 7, 10, 12, 14 zile; excursii și drumeții pentru cunoașterea monumentelor și locurilor istorice, a localităților și împrejurimilor, a obiectivelor economice și social-culturale realizate în anii socialismului; activități și tabere de pregătire pentru apărarea patriei; croșuri, întreceri sportive, dotate cu „Cupa primăverii” sau „Cupa 1 Mai” (atletism, volei, baschet, fotbal, handbal, tenis etc.); acțiuni culturale-sportive și distractive: carnavaluri, sezători, seri de dans, serbări cîmpenești.

2) Acțiuni ce se vor întreprinde în cadrul „Săptămîinii primăverii”: activități pe terenurile experimentale ale școlilor, pe șantierele școlare pentru construcția unităților de învățămînt, înfrumusețarea școlilor, amenajarea și întreținerea bazelor sportive, plantări de pomi și puieti, sădirea florilor, acțiuni de muncă patriotică inițiate pe diferite șantiere locale, în campania agricolă de primăvară.

3) Acțiuni ale școlilor împreună cu organizațiile de copii și tineret înscrise în „Calendarul activităților educative”:

— Pentru elevii din învățămîntul liceal și profesional

a) Concursul de limba și literatura română (etapa pe țară: 7—13 aprilie 1974, la Timișoara).

b) Concursul de limba și literatura maghiară sau germană (etapa interjudețeană: 8—11 aprilie 1974 — pentru limba maghiară la Cluj; pentru limba germană la Sighișoara).

c) Concursul de matematică (etapa pe țară: 7—13 aprilie 1974, la București)

d) Concursul de chimie (etapa pe țară: 7—13 aprilie 1974, la București)

e) Concursul de fizică (etapa pe țară: 7—13 aprilie 1974, la București)

f) Concursul de economie politică (etapa pe țară: 7—13 aprilie 1974, la Sinaia).

g) Concursul de biologie (etapa pe țară: 7—13 aprilie 1974, la Jibou, județul Sălaj).

h) Festivalul de teatru, de poezie patriotică și revoluționară: „Partid, inima țării”. (Etapa republicană. Va avea loc în centrele și datele specificate mai jos: Oradea, județul Bihor, în zilele de 8 și 9 aprilie 1974; Rîmnicul Vilcea, județul Vilcea, în zilele de 11 și 12 aprilie 1974. Ploiești, județul Prahova, în zilele de 15 și 16 aprilie 1974. Piatra Neamț, județul Neamț, în zilele de 18 și 19 aprilie 1974;

i) Concursul cultural-artistic „Țara mea de glorie” (faza pe județ).

j) Concursul de creație literară „Tinere condeie” (lucrările selecționate vor fi trimise la C.C. al U.T.C. pînă la 15. IV. 1974).

— Pentru elevii din învățămîntul general

a) Concursul și expoziția „Minitehnicus” (etapa pe țară: 7—30 aprilie 1974 — expoziție).

b) Concursul de aero-navo-rachetomodele, radiotelegrafie și carturi (etapa pe județ).

c) Festivalul de teatru, de poezie patriotică și revoluționară „Partid, inima țării” (etapa pe țară).

d) Concursul cultural-artistic „Țara mea de glorie” (faza pe județ).

e) Concursul de creație literară „Tinere condeie” (lucrările vor fi trimise la C.N.O.P. pînă la 15 aprilie 1974).

f) Concursul și expoziția republicană de fotografii artistice cu tema: „Sub flamura partidului creștem odată cu țara” (etapa pe județ).

4) În legătură cu pregătirea acțiunilor de vacanță: ședințe ale comandamentelor județene pentru stabilirea măsurilor privind pregătirea acțiunilor inițiate în vacanță pe plan județean; selecționarea cu răspundere a cadrelor didactice antrenate în tabere, excursii, vacanță pe plan local; sprijinirea școlilor în întocmirea din timp a unor programe de vacanță pe baza unor largi consultări a elevilor și cadrelor didactice.

5) Acțiuni de cunoaștere a Capitalei: vizitarea unor muzee, expoziții, case memoriale, locuri istorice; amenajarea în orașul București, a circa 7 000—8 000 locuri cazare zilnic în bazele turistice, asigurîndu-se posibilitatea cuprinderii a peste 50 000 elevi în excursii de 1—5 zile și în tabere de 7 zile; pînă în prezent sînt programați peste 10 000 elevi din toate județele țării.

6) Acțiuni la care participă elevii din municipiul București: 8 000 elevi în tabere de 7 zile: pe Valea Prahovei, la cabanele din Bucegi, Slănic-Prahova, Slănic-Moldova, Tușnad, Stefești; tabere de 7 zile de învățare înolului în bazine acoperite și încălzite (Mamaia — 600 elevi; Neptun — 1 000 elevi); excursii interjudețene de 5—7 zile — 1000 elevi; excursii de 1—3 zile în județele limitrofe: peste 10 000 elevi.

7. Sprijin din partea statului: se folosesc gratuit pentru cazare localurile de tabere și internate pentru excursii și tabere; se folosesc fondurile rămase necheltuite de la vacanțele de vară și iarnă; s-au repartizat unele fonduri, ca avans, pentru tabere și excursii din bugetul statului pentru județele care nu mai aveau repere din anul trecut; se asigură vizitarea, în mod gratuit, a muzeelor și expozițiilor de către grupurile de elevi organizate, care participă la excursii și tabere.

Inv. NICULINA PĂUN
Școala generală nr. 8
din Tecuci,
jud. Galați

Particularitățile procesului praxiologic pentru copiii cu afecțiuni neuropsihice

Sistemul actual al structurilor de învățământ pentru copiii deficienți și inadaptați prevede și organizarea unor școli sau secții pe lângă sanatoriile ori spitale. Printr-un Ordin al ministrului sănătății, au fost înființate în țara noastră, în anul 1967, primele școli pentru copiii cu afecțiuni neuropsihice, având în vedere faptul că activitatea instructiv-educativă ocupă un loc important în complexul terapiei medico-pedagogice. Scopul rîndurilor prezente este de a circumscrie acest loc, de a preciza care sînt principiile generale ale organizării procesului praxiologic pentru această categorie de copii. Internările în aceste instituții se fac de regulă pe durată relativ lungă, de 3-6 luni, iar în unele cazuri chiar de mai mulți ani. Scoaterea din circuitul normal școlar, pe o durată de timp mai lungă, s-ar repercuta negativ asupra întregii dezvoltări somato-psihoice. De aceea, introducerea activității instructiv-educative reprezintă o măsură deosebit de eficientă, care contribuie la reintegrarea copiilor cu tulburări neuropsihice în mediul familial și școlar. În organizarea muncii instructiv-educative în unitățile de neuropsihiatrie trebuie să se plece de la particularitățile esențiale ale cazisticii interne.

Sub raport școlar, toate cazurile internate, prezintă o inadaptare școlară. Această inadaptare școlară se manifestă în două planuri esențiale: a) în planul cunoștințelor și b) în planul comportamentului.

În planul cunoștințelor, majoritatea copiilor prezintă lacune serioase în sistemul de cunoștințe, priceperi și deprinderi prevăzute de programele școlare.

În planul comportamentului, acești copii nu se încadrează în grupul social al clasei și nu respectă regulile de disciplină școlară. Au o atitudine negativă față de muncă și prezintă o reacție de demisie în fața efortului impus de activitatea școlară. Activitatea psihopedagogică, în această situație, trebuie să vizeze lichidarea eșecului școlar și corectarea comportamentului.

Cercetările de psihologie pedagogică subliniază marea importanță pe care o are motivația în procesul învățării. Majoritatea copiilor cu afecțiuni neuropsihice prezintă serioase deficiențe în sfera motivațională a procesului de învățare. Interesul și aspirația lor în domeniul activității școlare sînt foarte reduse sau chiar inexistente. Din acest motiv, munca pedagogică trebuie să ducă la formarea laturii motivaționale a procesului învățării. În cadrul activității școlare se formează în mod normal o serie de deprinderi de muncă intelectuală, deprinderi și tehnici de învățare independentă. Din acest punct de vedere aproape toți copiii cu tulburări neuropsihice prezintă deficiențe importante. Datorită acestui fapt, activitatea de readaptare școlară și lichidare a eșecului școlar va include preocuparea pentru formarea laturii tehnice a procesului de învățare. În primii ani de activitate școlară se formează deprinderile fundamentale care condiționează succesul școlar în ansamblul său, ca deprin-

derile de scris-citit, deprinderile de calcul aritmetic, deprinderile gramatical-ortografice etc. Elevii din spitalele de neuropsihiatrie infantilă prezintă numeroase deficiențe și tulburări în domeniul deprinderilor fundamentale, sub formă de dislexii, disgrafii, discalculii și disortografiilor, care se repercutază direct asupra rezultatelor la învățură. Ținînd seama de acest lucru, munca instructiv-educativă pentru lichidarea eșecului școlar presupune organizarea unor activități specifice cu caracter individual în vederea corectării defectelor în domeniul deprinderilor fundamentale implicate în procesul de învățămînt.

În perioada preîntîmpinării (avînd în vedere timpul necesar pentru prezentarea în fața comisiilor de examinare medicală) și apoi chiar în timpul spitalizării (avînd în vedere timpul de acomodare, examinările medicale complexe pentru punerea diagnosticului și stabilirea terapiei medicale, fugile patologice etc.) elevii nu participă la activitatea instructiv-educativă. Acest fapt împiedică asupra sistemului de cunoștințe, în special la obiectele de bază. În acest caz este necesară lichidarea lacunelor școlare. Acesta presupune o muncă sistematică și individuală.

În planul comportamentului, majoritatea copiilor prezintă tulburări de caracter și comportament (reactive, organice și simptomatologice), manifestări psiho-motrice de instabilitate, de turbulență, de minie sau manifestări mai complexe ca: furturile, fugile, vagabondajul etc. Acestea sînt determinate de o multitudine de factori, condiții familiale, nocive (părinți cu afecțiuni neuropsihice, alcoolici, familii dezorganizate etc), greșelile de educație (exigență excesivă și rigiditate, iar, la polul opus, hiperprotecționismul, cocoloșirea etc.) și, în sfîrșit, o serie de factori externi ca: influența străzii și a grupurilor cu preocupări antisociale.

Privînd în ansamblu aspectele semnalate (în linii generale) este necesară organizarea unor forme de învățămînt diferențiat, în cadrul spitalelor de neuropsihiatrie infantilă (actualul sistem este incomplet), care să cuprindă toate categoriile de bolnavi neuropsihici (în prezent de școlarizare beneficiază numai copiii cu intelect normal și în unele cazuri cu intelect de limită ceea ce reprezintă circa 30% din totalul bolnavilor internați) și care să se desfășoare sub formă de instruire individuală și pe grupe mici, mergînd pînă la sistemul lecțiilor frontale pe clase. Activitatea cadrelor didactice trebuie să se integreze în terapia generală la care își aduce aportul întreaga echipă (medici, psihologi, ergoterapeuți, kinesteziterapeuți, psihoterapeuți, fizioterapeuți etc.) și care să ducă, în final, la reintegrarea socială a copilului și a adolescentului cu afecțiuni neuropsihice.

Prof. ADRIAN MANG
directorul școlii din cadrul Spitalului de neuropsihiatrie infantilă din Picișea, jud. Hunedoara

În atelierul de lăcătușărie al Școlii ajutoare nr. 6 din Capitală

Microferma școlară pentru activitățile practice ale deficienților

Școala românească, la toate nivelele de învățămînt, cunoaște astăzi, prin grija partidului și statului nostru o orientare tot mai susținută spre activitățile aplicative, spre munca productivă. Experiența a demonstrat că pentru copiii cu deficiențe — indiferent de natura acestora — activitățile practice au o importanță foarte mare, prin finalitatea lor.

Toate cercetările efectuate pînă în prezent, la nivelul școlilor ajutoare, au scos în evidență faptul că în afara activității, a muncii productive nu poate exista compensarea deficienței și nici integrarea socială a deficienților. Cei 10 ani de muncă în școala ajutoare ne determină să afirmăm fără rezerve că, pe lângă terapia pedagogică, cea mai eficientă cale de recuperare pentru oligofrenii rîmîni activitatea practică, munca fizică — ergoterapia. În afară de atelierul școlar — în școala noastră unul de țîmplărie și altul de croitorie-broderie — am căutat și am găsit și alte forme organizate de activitate tehnico-productivă la care să participe efectiv toți copiii, iar rezultatele muncii lor să fie un imbold pentru ei, să le dezvolte capacitățile de a produce bunuri materiale, devenind folositori patriei noastre socialiste.

Astfel, școala noastră fiind situată în mediul rural și dispunînd de o suprafață de teren arabil de 3 ha, ne-a dat posibilitatea să înființăm o microfermă școlară, care a permis antrenarea tuturor copiilor la toate lucrările agricole efectuate în acest cadru. Corelarea cunoștințelor de botanică, zoologie și a cunoștințelor agricole cu activitatea organizată în microfermă a contribuit din plin la consolidarea cunoștințelor teoretice și la formarea deprinderilor de muncă, la cunoașterea înclinațiilor elevilor, la educarea prin și pentru muncă.

Începînd cu acest an școlar, au fost introduse caiete de evidență privind lucrările efectuate de fiecare elev, prin care profesorul-maistru poate aprecia mai complex atît nota trimestrială, cît și posibilitățile de orientare școlară și

profesională a elevilor. Fișa cuprinde date privitoare la felul și data lucrării executate și observații asupra modului în care se realizează lucrarea sau asupra gradului de formare a deprinderilor practice. Această evidență a lucrărilor executate de fiecare elev în parte ne dă posibilitatea să vedem evoluția în recuperarea deficienței prin munca productivă, și să procedăm în consecință. Organizarea muncii în cele mai mici amănunte, instruirea, supravegherea și îndrumarea elevilor, toate acestea fac ca, an de an, de pe aceeași suprafață să se obțină rezultate din ce în ce mai frumoase, iar elevii să dobîndească o mai mare încredere în ei, fiind foarte mulțumiți că pot contribui la îndeplinirea și depășirea unor cifre de plan dinainte stabilite. Considerăm foarte important faptul că, prin munca elevilor, am putea asigura toate legumele și zarzavaturile pe timp de un an de zile pentru cantina internatului. Toate cadrele noastre didactice din cadrul școlii au pornit de la necesitatea formării unei motivații a muncii în rîndul elevilor. Toate acestea nu se realizează de la sine, a fost necesară și este, în continuare, o susținută activitate de educație, de convingere de a munci, de a produce.

Considerăm că și prin această formă de activitate pe lângă cea specifică atelierului, elevii pot fi bine pregătiți pentru muncă și viață. Pentru noul an agricol, care a și început, Consiliul de conducere al microfermei școlare, a pornit din timp la asigurarea condițiilor pentru obținerea unor recolte bogate. De asemenea, ne-am planificat ca împreună cu I.C.A. Suceava să organizăm, pentru a demonstra elevilor, aplicarea științei în practică, un mic laborator agricol.

Muncind diferențiat, cu elevii noștri, îi vom pregăti să se integreze în mod organic în efortul comun al cetățenilor din patria noastră în marea operă de edificare a societății socialiste multilateral-dezvoltate.

CONSTANTIN BORDEIANU
director al Școlii ajutoare din Zvoriștea, județul Suceava

Activitățile educativ-recreative

În cea mai mare măsură educația elevilor din școala ajutoare se efectuează în compania educatorului. În permanență, acesta se străduiește să creeze elevilor anumite priceperi și deprinderi care-l ajută să se acomodeze cu mediul înconjurător, cu viața. Dar timpul afectat, în special însușirii problemelor teoretice și imbinării acestora cu activitățile practice-utile și distractive este ora de activitate educativ-recreativă. Aproape asemănătoare, ca desfășurare, cu ora educativă, ora educativ-recreativă are o contribuție însemnată la crearea unor priceperi și deprinderi care consolidează cunoștințele predate la orele de specialitate. În școala noastră, se duce o muncă susținută pentru integrarea socio-profesională a elevilor și, datorită acestui lucru, activitățile educativ-recreative au dedicat un număr mare de ore formării deprinderilor de muncă. Alături de educația comportării civilizate, de educația sanitară, educația pentru muncă vine să sprijine în modul cel mai justificat, poate, compensarea deficiențelor. Prin variate teme, realizate cu mijloace diferite, căutăm, ca încă din clasa I, să le dezvoltăm elevilor din clasele mici dragostea pentru muncă, obișnuința de a munci disciplinat, organizat. Unele jocuri de sală și în aer liber au ca teme: „Muncitorii”,

„Meseriile”, „Culesul cartofilor”, „Stringerea recoltei” etc. trezesc la copiii interesul față de diferitele domenii de activitate ale omului. Cîntecele „Munca-i dragă tuturor”, „Micul tractorist”, sau diafilme ca „Fata moșului și fata babei”, „Greșelile și furnica”, alături de povestiri ca „Cine este cel mai puternic pe pămînt”, „Sfatul degetelor”, „Povestea unui om leneș” și de filmele documentare (de pildă „Ce meserie să-mi aleg”) educă pe copii în același sens. Ne preocupăm să-i obișnuim cu indeletnicirile practice privind

plantări de flori în ghivece, germinarea de semințe, sau lucrări — specifice posibilităților și vârstei lor — pe lotul școlar. Sînt doar cîteva exemple în sprijinul ideii că educatorul are posibilitatea, ca în orice moment al activității sale, să-i apropie pe copii cît mai mult de tainele muncii, să-i învețe să respecte valorile materiale și pe cei care le produc.

Prof. CORNELIU GHÎTESCU
Școala ajutoare nr. 6 din București

Admirînd lucrările de desen ale colegilor

INDICATOR DE ORIENTARE ȘI COORDONARE

Dintre multiplele forme de perfecționare a cadrelor didactice, catedrele pe specialități reprezintă, la nivelul școlii sau al localității, principala formă colectivă de perfecționare. Aceasta, deoarece, prin sarcinile sale și prin sistemul său de lucru, activitatea fiecărei catedre trebuie să constituie indicatorul de orientare a muncii și principalul coordonator al activității didactice.

În Timișoara își desfășoară activitatea 3 catedre la nivelul municipiului: o catedră de economie politică, una de filozofie și socialism științific și alta de cunoștințe economice și social-politice pentru școlile profesionale.

Profesorii de istorie își desfășoară activitatea de catedră pe tipuri de școli la nivelul municipiului. În celelalte orașe și comune mai mari ca: Lugoj, Deta, Buziaș, Făget, Jimbolia și Sinnicolaul-Mare, catedrele încorporează toate disciplinele sociale.

Deși conținutul activității acestora este normat prin regulamentele școlare și prin instrucțiunile primite, în cei 2 ani au existat numeroase discuții și căutări privind modalitățile de concepere a activității lor, spre a se lichida paralelismele care începuseră să se manifeste.

Astfel, după primul an de reorganizare, profesorii au sesizat o dublare a activității, deoarece conducerile școlilor au cerut profesorilor activitate metodică și la nivelul școlii. Acest paralelism rezulta și din faptul că planurile catedrelor nu erau conjugate cu cerințele metodice ale școlilor respective, aveau un caracter general și nu erau expresia gândirii colective.

Activitatea catedrelor era în mod greșit grefată pe organizarea unor acțiuni metodice numai la nivelul unei singure școli, în funcție de responsabilul catedrei, iar în cadrul catedrelor cu mai multe discipline sociale, acțiunile nu aveau și caracter interdisciplinar.

Pe baza unui larg schimb de experiențe și a unor analize în cadrul fiecărei catedre, s-a ajuns la stabilirea unei concepții unice, necesare activității tuturor catedrelor. În acest sens, fiecare catedră și-a restructurat activitatea în funcție de obiectivele

și sarcinile concrete impuse dezvoltării și perfecționării predării științelor sociale și activității ideologice din școli în etapa actuală.

Această orientare a urmărit, în primul rând, creșterea autorității științifice și morale a membrilor fiecărei catedre, conjugarea eforturilor privind cercetarea pedagogică sau sociologică, confecționarea de materiale didactice etc.

În același timp, noua orientare a urmărit diversificarea la nivelul tuturor școlilor a schimbului de experiență, inclusiv a lecțiilor deschise cu temă și a interesanțelor, o evaluare științifică a activităților extrașcolare a elevilor și a cadrelor didactice, în vederea unei repartizări echitabile a sarcinilor și a evitării supraîncărcării.

Datorită acestei analize și orientării care a avut loc la sfârșitul anului școlar trecut, activitatea acestora s-a îmbunătățit. Din toate planurile de muncă ale catedrelor au dispărut obiective generale ca de exemplu: catedra își propune să organizeze dezbateri și expuneri pe marginea unor probleme actuale, să analizeze activitatea cercurilor de elevi, să sprijine organizațiile U.T.C. să discute metodologic diferite lecții etc., obiective ce rămân fără efecte concrete.

În anul acesta majoritatea catedrelor și-au propus obiective precise, tematică structurată, nominalizată individual sau pe colective cu termen fix.

În acest sens, pentru a analiza activitatea de cercetare științifică vom da unele exemple. Dacă până în acest an școlar criticam activitatea catedrelor în ceea ce privește insuficiența participare a cadrelor didactice la diferite cercetări sociologice sau metodice, anul acesta, la sesiunea de comunicări și referate a inspectoratului școlar județean fiecare catedră va participa cu câte o comunicare sau două.

Apreciem comunicarea catedrei de cunoștințe economice din școlile profesionale ale municipiului Timișoara care, pe baza unei acțiuni de urmărire a modului cum se integrează absolvenții Grupului școlar M.I.U. în producție și în viața socială, prezen-

țată într-un consiliu profesoral, a inițiat apoi numeroase acțiuni practice, pentru ca trecerea de la școală în producție să se realizeze mai rapid și cu rezultate în producție mai bune.

Aceleași rezultate le-au obținut catedrele și în preocuparea lor de a spori funcționalitatea cabinetelor de științe sociale. În acest sens apreciem schimbul de experiență realizat între catedrele de științe sociale de la Lugoj și Timișoara, ca și activitatea de pusă de catedra de economie politică și istorie de la Liceul nr. 1 și „C.D. Loga” din Timișoara, organizarea unor puncte de informare și documentare cu fișe pe probleme, teme și bibliografii pentru studiul individual al elevilor.

Pentru a extinde această inițiativă, inspectoratul școlar a organizat la Liceul nr. 1 din Timișoara o activitate metodică practică cu toți profesorii din județ.

Pe baza numeroaselor acțiuni la nivel de catedră putem aprecia că avem la ora actuală o diversitate de modalități și experiențe în ceea ce privește desfășurarea și integrarea diferitelor lecții în cabinete, muzee, microîntreprinderi și întreprinderi.

Tot în acest sens, catedrele, prin numeroase colective sau individual, s-au angajat anul acesta să sprijine Casa corpului didactic, în organizarea unei expoziții cu material didactic și să publice un caiet metodic cu prezentarea concretă a unor metode și procedee folosite în diferite lecții.

Cu toate acestea, experiența arată că în activitatea catedrelor mai sînt căutări, că unele acțiuni au caracter general, fiind fără obiect și scop. Noua structură organizatorică, pe lângă avantajele consemnate, nu realizează întotdeauna o prezență activă, pe tot cuprinsul anului școlar, a tuturor cadrelor didactice, unele din ele lipsind motivat sau nemotivat de la acțiunile lunare. De aceea, considerăm că pentru început a fost necesar să tipizăm activitatea catedrelor pe câteva probleme unice și să insistăm asupra realizării lor. Ne propunem ca, pe măsură ce se vor deprinde cu acest stil de muncă, să lărgim sfera preocupărilor metodice în vederea optimizării pregătirii psiho-pedagogice a cadrelor didactice și să ridicăm responsabilitatea tuturor membrilor față de acțiunile de perfecționare la nivelul catedrelor.

Prof. AUREL STRĂTULA
inspector la Inspectoratul școlar al județului Timiș,

Catedra — cadru optim de organizare a muncii

Experiența nemijlocită a catedrelor de științe sociale din școli și licee a cristalizat unele aspecte ale activității acestora și ridică câteva probleme care cer soluții de organizare, conducere, îndrumare, coordonare și control. Aceste catedre, cuprinzând cadre didactice de la mai multe licee, în măsura în care depășesc un efectiv de 20 membri, sînt conduse de un colectiv format din trei profesori cu experiență, dintre care unul îndeplinește funcția de șef de catedră, un adjunct (organizatoric) și un secretar. Conducerea catedrelor mari de către un colectiv numit de inspectoratul școlar, la propunerea membrilor catedrei, se impune dată fiind complexitatea sarcinilor și funcțiilor unei astfel de catedre, care nu este doar un organ metodic, de generalizare a experienței didactice, de perfecționare ideologică și științifică, ci și un organ de îndrumare și control. Numai îmbinarea controlului indirect cu controlul direct, de teren, îi dă posibilitatea șefului de catedră să cunoască realitățile, să îndrume, să se ocupe de generalizarea experienței pozitive, să stimuleze și să promoveze tot ce este valoros și înaintat în experiența didactică contemporană.

Pentru o cât mai bună organizare și coordonare a muncii cadrelor didactice din fiecare liceu în măsura în care întrunesc un număr de cel puțin trei membri considerăm că este potrivit să se alcătuiască un mic colectiv în frunte cu un responsabil al acestui colectiv din liceu, numit de director. În situația

în care sectoarele (respectiv orașele, la județe) din municipiul București organizează acțiuni comune de pregătire ideologică sau cercuri pedagogice trimestriale (consfătuiri anuale), patronate de Casa corpului didactic, sugerăm ca inspectorul de specialitate să fie ajutat de un colectiv format din câțiva șefi de catedre.

Intrucît profesorii de științe sociale, pe lângă activitatea pe care o desfășoară ca diriginți, conducători de cerc al elevilor, consultanți, au și sarcini obștești în organizațiile de partid, U.T.C. sau sindicat și sînt, în același timp, și propagandiști, sarcină care impune pregătire individuală și instruire la cabinetul de partid, opinăm să existe o corelație între ședințele lunare ale colectivelor de catedră și ședințele de cerc pedagogic la nivel de oraș ca în luna respectivă să fie o singură ședință, cea de catedră sau respectiv cea de cerc pedagogic trimestrial. Este binevenită măsura ca acele cadre didactice care sînt instruite lunar ca propagandiști să participe la învățămîntul ideologic de specialitate din două în două luni. Toate acestea se impun din grija înlăturării supraîncărcării și a paralelismelor. Referindu-se la planul de activitate al acestor catedre, considerăm că fiecare colectiv de catedră și-a înscris printre obiectivele de urmărit: ridicarea nivelului profesional și politic al tuturor profesorilor; perfecționarea activității de predare și muncă cu elevii, cunoașterea realităților locale, dotarea și actualizarea cabine-

telor de științe sociale; organizarea schimbului de experiență și efectuarea controlului unor colective de profesori din licee pe diferite teme actuale; stimularea activității de studiu și cercetare-experimentare metodico-pedagogică.

De exemplu, ultimul obiectiv menționat mai sus, care condiționează, dacă nu chiar determină, calitatea muncii fiecărui profesor, necesită din partea catedrelor preocuparea de a organiza sesiuni de referate și comunicări științifice anuale, antrenarea profesorilor de a participa la simpoziioanele orașenești, județene și naționale organizate de inspectoratele școlare în colaborare cu Uniunea sindicatelor din învățămînt, știință și cultură.

Pentru stimularea activității de elaborare și confecționare a materialelor didactice clasice și mai ales moderne, catedrele pot organiza expoziții anuale de materiale didactice și instrumente de lucru ale elevului, bibliografii tematice, albume, planșe cu schițe sau planuri, pliante etc. În vederea impulsivării activității cercurilor de elevi, catedrele se ocupă, în colaborare cu organizațiile U.T.C., de organizarea unor sesiuni sau simpoziioane de referate și comunicări științifice ale elevilor în licee și apoi la nivelul sectoarelor și al municipiului.

Dată fiind complexitatea activității acestor catedre organizate teritorial, sporirea rolului acestora odată cu generalizarea primei trepte a liceului, adoptarea unor măsuri de ordin organizatoric intern și a unor principii de funcționare ca cele ridicate de viață se impun a fi experimentate încă de pe acum.

Prof. V. POPA
șeful catedrei de științe sociale,
sectorul IV, București

FORUM AL ACTIVITĂȚII METODICE

Catedrele de științe sociale organizate cu profesorii care predau economie politică, filozofie, socialism științific, educație cetățenească și istorie constituie un forum important al activității complexe de perfecționare.

În momentul de față, ele se găsesc într-o perioadă de căutare, spre a descoperi acele forme de activitate care să răspundă cel mai exact specificului muncii profesorilor ce predau științele sociale, preocupărilor conducerilor de școli în vederea asigurării funcționalității cabinetelor de științe sociale și perfecționării profesorilor care compun aceste catedre.

Observațiile menționate mai sus au făcut, de curind, obiectul unor dezbateri în cadrul colectivului de catedră a profesorilor de științe sociale din municipiul Turnu-Măgurele. Discuțiile au susținut ideea „deschiderii” spre nou, pentru a evita artificialitatea și formalul, suprapunerile și paralelismele (este vorba și de celelalte forme colective de activitate metodică la care participăm — consiliile profesionale, cercurile pedagogice etc.).

S-au făcut propuneri de a se renunța (nu definitiv, desigur) la tradiționalele referate și lecții deschise, de a se organiza dezbateri pe diferite teme al căror conținut să intereseze deopotrivă pe toți membrii colectivului de catedră (fiind de specialități diferite) dintre care amintim: esența, conținutul, direcțiile și trăsăturile societății socialiste multilateral dezvoltate; probleme actuale ale capitalismului contemporan; unele probleme ale situației internaționale. Să se organizeze vizite, „mese rotunde” la diferite întreprinderi și unități economice din oraș; să se organizeze asemenea forme care să ofere posibilitatea cunoașterii în mai mare măsură a activității cu elevii în afară de clasă și școală — activitatea cercurilor, pregătirea pentru învățămîntul superior, consultații etc. În acest context, s-a exprimat ideea ca planurile de muncă ale colectivului de catedră să fie mereu îmbunătățite cu activități cerute de variatele situații și probleme impuse de sarcinile diverselor perioade și etape de muncă.

Colectivul nostru de catedră a și trecut la materializarea unor măsuri și propuneri.

Cu sprijinul Comitetului municipal de partid, s-a organizat ședința colectivului de catedră sub forma unei „mese rotunde” la Combinatul de îngrășăminte chimice Turnu-Măgurele, urmată de o vizită a Combinatului, unde profesorii de științe sociale au avut posibilitatea să se informeze despre problemele de organizare științifică a producției și a muncii, despre munca de concepție și cercetare, pregătirea și perfecționarea forței de muncă etc. De asemenea, a prezentat mult interes comunicarea onora dintre măsurile care au determinat realizarea și depășirea sarcinilor de plan de către combinat, începînd cu trimestrul al doilea al anului 1973. La succesul acestei activități utile și interesante am primit sprijinul unor specialiști din combinat.

Pe linia acestei preocupări, colectivul de catedră pregătește o comunicare pe tema: „Contribuția lecțiilor de filozofie și a activităților în afară de clasă și școală la educarea materialist-dialectică și ateistă a elevilor”.

Prof. COSTICĂ D. CIRJAN
Turnu-Măgurele

Prof. dr. Gavril Niac și prof. Viorica Niac:

„Chimia pentru bacalaureat“

Chimia pentru bacalaureat sub formă de fișă reprezintă o noutate în literatura didactică în acest domeniu. Ceea ce caracterizează lucrarea este consecvența în sistematizarea și selecționarea cunoștințelor, în prezentarea acestora sub formă sintetică originală, în respectarea programei școlare în vigoare, mai ales în ceea ce privește partea de chimie organică, în prezentarea conținutului sub formă accesibilă pentru un absolvent de liceu. Lucrarea începe cu capitolul intitulat „Atomi și molecule”, temă de importanță majoră în însușirea cunoștințelor de chimie, fără de care acestea n-ar putea fi înțelese în mod rațional. Capitolul mai conține și unele noutăți, printre care descrierea microscopului ionic de cimp, realizat de prof. Ervin Muler în 1951, de la care autorii au primit fotografia atomilor de iridiu (prezentă în lucrare la pag. 6).

Concluziile cu care se încheie diferite teme constituie chintesența cunoștințelor prezentate și ele arată capacitatea de sinteză a autorilor. Aceste concluzii conduc pe elevi spre formarea unei baze solide, pe care vor greșa atât cunoștințele vechi, cât și cele noi pe care le vor asimila ca viitori chimiști.

Partea cea mai vastă a lucrării o formează însă capitolele și temele referitoare la chimia organică. Desfășurarea capitolelor se face conform programei școlare și este superioară manualului actual de anul IV de liceu, deoarece nu neglijează nici o problemă și acordă fiecăruia volumul

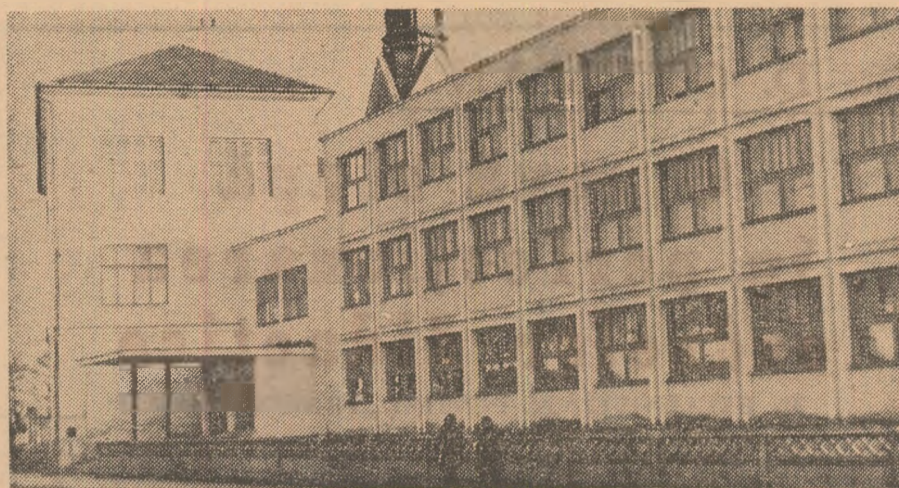
corespunzător și necesar de cunoștințe.

Lucrarea are meritul de a orienta mai bine profesorii de liceu, de a asigura cerințe unice mai ales la examenul de admitere în învățământul superior, dând totodată candidaților mai multă siguranță în ceea ce privește pregătirea lor.

Puternic ancorată în realitățile zilelor noastre, lucrarea nu pierde din vedere realizările industriei noastre chimice și localitățile unde se află bogățiile pământului românesc. Pe acestea autorii le-au trecut pe un număr foarte mare de hărți de dimensiuni mici, care au avantajul să se găsească la toate lecțiile de chimie organică unde este vorba de industria noastră chimică și prin care se creează posibilitatea fixării în spațiu a localităților și ca atare reținerea lor se face mai ușor.

Legat tot de această problemă, la sfârșitul lucrării s-a mai anexat o listă alfabetică cu principalele localități în care se găsesc unități ale industriei chimice în țara noastră. De asemenea, tot aici se află câteva lecții de sinteză, care fixează și consolidează unele cunoștințe și obișnuiesc pe elevi să gândească și să înțeleagă că există mai multe puncte de vedere în abordarea unei teme. Astfel s-au alcătuit fișe cu titluri ca: „reacții de oxidare”, „reacții de hidrogenare”, „reacții de condensare”, „izomerică” etc.

Prof. VERONICA TEODORESCU
Liceul „Nicolae Titulescu” din Craiova

Clădirea Liceului pedagogic de învățători din Sighetul Marmăției

Em. M. Brandza:

„Antologie de texte pedagogice“

E.D.P., 1973

Un pedagog al perioadei interbelice, mai puțin cunoscut astăzi, este Emil M. Brandza, autor al unei „Pedagogii școlare” (1932) și al unor interesante cercetări experimentale vizând tendința de reformă a învățământului epocii. Ediția de texte pedagogice, îngrijită de Dumitru Muster în foarte utila colecție „Pedagogia secolului XX”, urmărește tocmai scopul de a actualiza unele idei realiste ale pedagogului bucureștean. Contribuțiile lui Em. M. Brandza se referă îndeosebi la aspectele practice ale școlii, pedagogul ocupându-se de orar, mobilier, material didactic, profesori, elevi, manuale, programe, lecție, categorii în general neglijate de pedagogia tradițională filozofică, împotriva căreia, dealtfel, autorul îndreaptă nenumărate săgeți polemice în textele sale. Ne aflăm în fața unei pedagogii practice, dominată de unele exagerări ale experimentului și în general „de o capacitate științifică modestă”, după subțila caracterizare a Ermonel Zaharian din cartea sa „Pedagogia românească interbelică” (pag. 125).

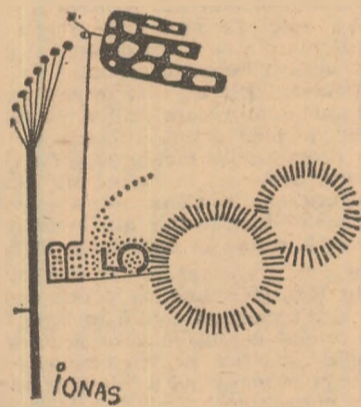
În întinsul studiu introductiv, îngrijitorul ediției depune stăruitoare eforturi în reconstituirea unei activități pedagogice meritorii. Am surprins însă și unele comentarii ușor malițioase la adresa lui G. G. Antonescu, profesorul conducător al tezei de doctorat a lui Em. M. Brandza și titularul celei mai prestigioase catedre de pedagogie din țară în perioada interbelică.

În situația de astăzi a cercetării pedagogice, reținem din activitatea teoretică și practică a lui Em. M. Brandza eforturile de constituire a unei științe a educației întemeiate pe experiment și nu pe idei filozofice apriorice, adaptarea școlii la cerințele și realitățile epocii, tendințele de corectare a reformelor învățământului,

întemeierea „Cercului de studii pentru cercetări de pedagogie experimentală” din anul 1932, precum și stăruințele din cadrul Seminarului pedagogic universitar. Sînt încă utile unele pagini din „Programatica școlară”, referitoare la disciplinele de învățămînt, repartizarea lor pe anul de studiu în funcție de interesele dominante manifestate de către elevi la o vîrstă sau alta. Sugestii interesante oferă și paginile care se ocupă de „Teoria lecției”, în vădită opoziție cu tehnica herbartiană a treptelor formale. De reținut, și studiul „Puteașa de muncă a elevilor”, studiu cu idei încă actuale.

Prezenta „Antologie de texte pedagogice” aduce în actualitate un pedagog pe nedrept uitat și constituie o lectură utilă pentru orice cadru didactic.

Prof. NAE ANTONESCU
Satu Mare

Eva Semlyén și David J. Filimon:

„An English Teaching Methodology Handbook“

E.D.P., 1973

Rod al colaborării dintre un cadru didactic universitar din Cluj, cu o îndelungată activitate la catedra de metodologie (Eva Semlyén), și un cadru universitar din Statele Unite, care s-a preocupat de problemele predării limbii engleze la noi în țară (David J. Filimon), manualul oferă profesorilor atât fundamentul teoretic pe care să-și poată construi sistemul lor de predare, cât și un vast material practic (modele de lecții, de exerciții, de scheme, de material audio-vizual etc.) care să-i ajute în muncă.

Manualul nu se rezumă la prezentarea unei singure concepții metodologice, ci sintetizează diferite concepții — de la metodele tradiționale pînă la cele mai noi de predare-insușire, arătînd atât părțile pozitive, cât și limitele acestora și dînd profesorilor de limbi străine sugestii valoroase cu privire la posibilitățile de aplicare a tot ceea ce este eficient în aceste metode în munca la catedră.

Dintre cele paisprezece capitole, primele trei sînt destinate unor aspecte teoretice ale predării limbilor străine: Relația dintre metodologia predării limbilor străine și alte științe; Scopul și obiectivele predării limbii engleze în școala noastră; Istoricul metodelor folosite în predarea limbilor străine.

Următoarele patru capitole se ocupă de problemele legate de predarea-insușirea acestor compartimente ale limbii.

Capitolele VIII, IX, X tratează problemele formării și dezvoltării deprinderilor de limbă: comunicarea orală, cititul și comunicarea scrisă.

Capitolul XI, cel mai extins și poate cel mai util pentru profesorii de limbi străine, dă relații asupra tipologiei lecțiilor în lumina celor mai noi rezultate în acest domeniu și ilustrează în mod practic diferitele tipuri de lecții, abundînd în exemple și indicații concrete.

Ultimele trei capitole oferă indicații asupra activității în laboratorul lingvistic, asupra instruirii programate și asupra posibilităților de muncă în afara clasei.

Lucrarea se remarcă și printr-o bogată bibliografie — circa 200 de titluri, dintre care foarte multe recente — indicate la sfârșitul cărții, precum și prin referirile bibliografice după fiecare capitol. Lucrările indicate pot servi drept sursă de informare și documentare pentru studiul mai aprofundat al diferitelor probleme care îi interesează pe profesorii de specialitate.

În încheiere, o sugestie: ar fi util ca manualul acesta — redactat în limba engleză — să fie editat și în limba română, cu eventuale completări din domeniul altor limbi moderne, în special în ceea ce privește materialul ilustrativ.

Prof. MARIANA NASCHITZ
Liceul nr. 11 din Cluj

Gaston Berger:

„Omul modern și educația sa“

E.D.P., 1973

În cele opt teme care formează conținutul lucrării autorul — filozof, profesor și director general al învățământului superior din Franța, cu o deosebită capacitate de sinteză — ridică problema pasionată, dar „spinoasă a accelerației istoriei” și a educației în condițiile unei lumi în schimbare. „Omul este prins într-un joc ale cărui reguli se schimbă chiar în timpul partidei”. Cu toată această accelerație caracteristică lumii moderne, G. Berger, spre deosebire de alți pedagogi contemporani, susține ideea posibilității de-a prevedea viitorul. Tineretul trebuie învățat să trăiască într-o lume straniu de mișcătoare. Marea întrebare: cum procedăm?

Îl vom forma în vederea unei sarcini precise, foarte bine definite, cînd știm prea bine că aceste sarcini se vor modifica, se vor transforma? Cercetînd în perspectivă educația, autorul ajunge la concluzia de mare actualitate: educația permanentă. (Tinerilor „să le rămîna vie dorința de-a inventa și posibilitatea de-a

se depăși.”) Ceea ce este de regretat e faptul că acest mare filozof și pedagog n-a descris tehnica unei astfel de educații permanente.

Cititorii, în special cadrele didactice, vor găsi răspuns și la întrebarea inerentă: ce însușiri vom da omului modern, pe care vrem să-l formăm? Cu experiența sa de mare pedagog, G. Berger subliniază ideea înarmării acestuia cu „o anumită atitudine interioară”, care va constitui arma cea mai prețioasă în lupta ce va avea de purtat. Nu are prea multă importanță, continuă autorul, „dacă ne cultivăm prin botanică, latină sau istorie”. Esențialul e ca predarea uneia sau a două materii liber alese și îndrăgite să servească la dezvoltarea calităților personale: calm, imaginație, spirit de echipă, simțul umanului.

În tema: „Educație și învățămînt într-o lume de accelerație”, autorul accentuează rolul din ce în ce mai important al inteligenței în lumea modernă. A trecut

epoca sclavului, s-a depășit stadiul conducătorului, controlului și acum e nevoie de inventatori, pe care e necesar „să-i promoveze învățămîntul”.

În ultima parte a cărții, Gaston Berger ne prezintă „Problema psihologică și morală a copiilor inadaptați”. Fin analist, G. Berger discută conceptul de adaptare, care presupune prezența a doi termeni: individul și mediul. Ea se poate realiza cu cât se acționează mai eficient asupra unuia sau a celuilalt din acești doi termeni. Există o serie întreagă de stări intermediare între integrarea totală și inadaptația cea mai anarhică și psihologia trebuie să cunoască toată această diversitate. Autorul se oprește asupra tipului de inadaptație infantilă și anume „lenea școlară”. După ce elimină studiul său lenevile patologice, pe falșii leșuri, pe cei cu deficiențe fiziologice, arată practic cum pot fi ajutați copiii pentru a se integra în mod eficient în mecanismul social.

Cadrele didactice de toate gradele vor găsi în această lucrare informații prețioase pentru activitatea lor zilnică.

Prof. ELENA MOLDOVAN
Liceul „Mihai Viteazul” din Turda

R. D. GERMANĂ

O nouă etapă în perfecționarea cadrelor didactice

IN EXCLUSIVITATE PENTRU „TRIBUNA ȘCOLII“

164 000 de cadre didactice din R.D. Germană au luat parte, după încheierea anului școlar, la un complex de cursuri de perfecționare. Aceste cursuri au luat ființă cu patru ani în urmă, cu scopul de a familiariza, anual, 25% din pedagogi, cu bazele, scopurile, forma și conținutul științific al programului de învățământ. În partea finală a acestor cursuri au fost adăugate probleme politico-ideologice și metode ale specialității, precum și aspectele psihopedagogice ale muncii la catedră. În cadrul sistemului de perfecționare, un loc însemnat este rezervat studiului individual, care se întinde de-a lungul întregului an, orele și seminariile ținându-se cu ocazia vacanțelor de toamnă, iarnă și vară. Conținutul politico-ideologic al cursului este foarte bine servit de învățământul de partid, la care de asemenea participă anual toți pedagogii. În activitatea profesională, în schimburile de experiență, în ședințele de grupă sindicală și în ședințele consiliilor pedagogice, cadrele didactice își adâncesc cunoștințele teoretice astfel însușite, stabilind căile de aplicare în practică a noilor achiziții conform cu cerințele concrete ale fiecărei școli, fiecărei clase și fiecărei ore, căci locul cel mai important de confirmare a trăinicieii și valabilității cunoștințelor însușite de către cadrele didactice este învățământul însuși.

Scopul perfecționării

Scopul tuturor măsurilor luate pentru perfecționarea corpului didactic este ridicarea calității științifice și politice a învățământului, în concordanță cu realitățile vieții noastre, creșterea eficienței conținutului său metodico-didactic pentru stimularea, înainte de toate, a activității creatoare și spontane a tuturor elevilor. Acestea sînt de altfel și sarcinile programului nou de perfecționare a cadrelor didactice care va fi aplicat începînd cu acest an de învățământ. Ele au fost formulate pe baza unei analize cuprinzătoare a rezultatelor de pînă acum, precum și pe baza propunerilor făcute cu prilejul unei largi dezbateri în cadrul Ministerului Educației și al Consiliului Central al sindicatelor lucrătorilor din învățământ și cultură, ținută în decembrie 1971.

Așa cum a afirmat ministrul educației din R.D. Germană, la prima conferință a directorilor, ținută în luna mai 1973, scopul cursurilor este ajutorarea cadrelor didactice pentru cunoașterea din ce în ce mai bună a relațiilor adînci dintre cunoștințele științifice de specialitate și ideologice, dintre teorie și practică, precum și folosirea acestor relații în activitatea la catedră. Dacă pînă acum cursurile au fost uniforme, de acum ele se diferențiază în cursuri de bază, pe specialități și în cursuri speciale. Programele noi conțin recomandări pentru studiul individual și subiectele pentru cursurile propriu-zise.

Posibilități diferențiate de perfecționare

Rolul cel mai important în etapa nouă de perfecționare a pedagogilor din R.D. Germană revine studiului individual. În sprijinul studiului individual, programul cuprinde în primul rînd o serie de recomandări tematice, din care fiecare pedagog poate să-și aleagă temele de studiat independent. Prin acest studiu, el poate să-și însușească cunoștințe noi, utile în activitatea la catedră. Perfecționarea pregătirii marxist-leniniste în cadrul cursurilor de bază este organizată în acord cu cursurile anuale de partid și tratează probleme de filozofie marxist-leninistă, de istorie a cunoașterii, de etică și morală socialistă. În cadrul temelor de pedagogie și de psihologie, cursurile de bază abordează pro-

blemele fundamentale ale dezvoltării multilaterale ale individului și ale colectivului, precum și aspectele teoretice, educative, didactice și psihologice pe care le prezintă activitatea cu elevii.

Cursurile de bază trebuie să fie absolvite în decurs de patru ani de către toate cadrele didactice, deci, anual, de către un anumit număr. La fel și cursurile de specialitate. Ele acordă o deosebită atenție acelor probleme științifice de specialitate și de metodologie, care, la școlile politehnice generale de zece ani, prezintă din ce în ce mai mare importanță. Asigurarea unui asemenea conținut muncii de perfecționare a corpului didactic, va aduce îmbunătățiri calitative procesului de educație și cultură, condiții optime de dezvoltare a fiecărui elev, după cum a menționat ministrul Margot Honecker la conferința centrală a directorilor în care a expus pe larg planul de muncă al activității viitoare pe această linie. Fiecare cadru didactic, pornind de la necesitățile pe plan central, poate să-și aprecieze propriul nivel de pregătire; pornind de la situația concretă din școala lui, el poate să aprecieze ce cursuri să frecventeze și în ce perioadă, astfel încît, pe total, să se asigure o repartizare judicioasă a participanților la cursuri. După ce se stabilește în felul acesta opțiunea, cadrele didactice se sfătuiesc cu directorul școlii și cu responsabilul sindical, pentru a avea acordul unanim cu privire la perfecționare; acest acord este, în final, fixat în scris.

Pedagogii însuși, directorii și conducerea organizațiilor sindicale își asumă în felul acesta o mare responsabilitate privind asigurarea unei perfecționări continue a cadrelor didactice, care va duce la rezultate mai bune în învățământ și în activitatea extrașcolară. În

Universitatea Humboldt din Berlin — R. D. Germană

acest domeniu organizațiile de sindicat au preocupări foarte serioase. Grupele sindicale, în numeroase cazuri, sprijină organizarea consultațiilor individuale, a discuțiilor colective în vederea adîncirii studiului individual și ajută ca experiența pozitivă a cursanților să fie difuzată în masa pedagogilor. Totodată, grupele sindicale caută să ajute la coordonarea rațională a muncii cadrelor didactice din școală, la mai buna organizare a muncii educative, la folosirea judicioasă a timpului învățătorilor și profesorilor pentru a li se crea condiții optime de studiu individual și în vederea pregătirii seminariilor. În același timp, grupele sindicale se îngrijesc de copiii celor ce urmează cursurile de perfecționare, pentru a face posibilă participarea lor la aceste cursuri. Aceasta este o sarcină importantă, dacă se ia în considerare faptul că, în foarte multe școli din R.D. Germană, numărul învățătoarelor și profesoarelor este între 60—80%.

Experiența tuturor ajută

Pentru a se putea evalua premisele necesare perfecționării planificate a tu-

turor cadrelor didactice, menționăm că, recent, s-au ținut în școli adunări ale membrilor de sindicat, special pe aceste probleme. În anul școlar 1974—1975 se vor ține, pentru prima dată, pe lângă cursurile de bază și de specialitate, și cursuri speciale. În vederea lor, se fac în prezent pregătiri intense: învățătorii au tot dreptul la pretenții mari tocmai de la aceste forme de perfecționare, în care problemele speciale trebuie să fie tratate la cel mai nou nivel științific. În etapa actuală de perfecționare a cadrelor didactice, este foarte important și schimbul de experiență între cadrele de aceeași specialitate, în colectivul pedagogic, între cei ce predau la același an, între dirigintele clasei și cei ce predau la clasa respectivă. Căci și în școală este valabil principiul potrivit căruia „schimbul de experiență este învățătura cea mai ieftină”. Astfel el devine foarte important, căci cu ajutorul lui se ridică permanent nivelul învățământului și al muncii extrașcolare, putîndu-se crea condițiile optime pentru pregătirea unor personalități de o deosebită valoare socială.

HANS EHRHARDT

MENȚIUNI • MENȚIUNI

FRANȚA

Limbile vii la bacalaureat

În Franța, niște recente instrucțiuni date de forurile de resort cu privire la proba orală de limbi străine de la bacalaureat, pun accent pe capacitatea de exprimare a candidatului, și nu atît pe aceea de explicare a textului, cum se întîmpla pînă acum. Examinatorii — sortu instrucțiunile — au ca sarcină esențială verificarea capacității candidaților de a înțelege și de a se exprima oral, calitatea culturii dobîndite, finețea de spirit, valoarea achiziției făcute prin studiul textelor reprezentative cu privire la viața și gîndirea poporului străin. În nici un caz, se spune în continuare, examenul nu trebuie conceput ca un control al volumului de cunoștințe teoretice însușite cu privire la faptele de limbă sau la istoria literaturii și civilizației aceluia popor.

În fapt, se cere aprecierea nivelului însușirii reale a limbii, ca instrument de comunicare și nu cunoștințele teoretice, abstracte și livresce. Examinatorii au primit sarcina să-și antreneze pe candidații în conversații autentice în limba respectivă, să fie atenți la calitatea pronunției, la fluența vorbirii. Ei pot cere și traducerea textului, dar aceasta nu este obligatorie și nu va

fi niciodată considerată drept felul final al probei. Pentru notare nu se va face un simplu inventar al greșelilor, ci se va avea în vedere capacitatea candidatului de a înțelege, de a reflecta și, mai ales, de a folosi limba respectivă.

R. P. UNGARĂ

Pentru orientarea școlară și profesională

Alegerea meseriei, conform aptitudinilor, inclinațiilor și pregătirii fiecărui tînar, se face în R.P. Ungară cu sprijinul unei rețele specializate de orientare școlară și profesională, care acționează în cele 19 departamente, precum și la Budapesta, totalizînd 300 de specialiști. În afară de aceștia, circa 3 500 de cadre cu înaltă calificare au sarcina ca, în școlile generale și secundare, să se ocupe de orientarea școlară și profesională a elevilor, ajutîndu-i, în mod științific, să-și aleagă școala de urmat sau meseria. Pe lângă acești pedagogi specializați, în școli se mai ocupă de orientarea copiilor circa 3—4 000 de profesori. Începînd din acest an, se preconizează introducerea învățământului orientării școlare și profesionale în școlile normale.

R.D. VIETNAM

Forme variate de învățămînt

În 15 provincii și orașe din R.D. Vietnam își completează studiile, la diferite nivele și în diferite forme, 170 000 de adulți. De o mare popularitate se bucură așa-zisele școli socialiste de muncă pentru tîneret, la fel ca și școlile serale pentru cadrele din administrație, sau învățămîntul de o jumătate de zi pentru cadrele și tîneretul sătesc. În provincia Hai-Hung, de pildă, au fost deschise 80 de școli de o jumătate de zi pentru cadrele sătești și pentru membrii cooperativelor agricole.

MOZAMBIK

Școala se dezvoltă

Frontul Eliberării (FRELIMO) duce pe teritoriile eliberate din Mozambic o politică școlară sistematică: o mare atenție se acordă înființării de școli sătești. În aceste școli, elevii învață cu preponderență bazele producției agricole: în același timp, ei cultivă loturile școlare cu produse necesare în primul rînd hranei lor.

O importanță considerabilă a avut pentru dezvoltarea învățămîntului primul seminar național pedagogic pe care FRELIMO l-a organizat cu un an în urmă.